

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי
האגף לחינוך יסודי
תוכנית הצהרונים הלאומית

בין הרים ושבילים

תוכנית העשרה חינוכית
ניצנים בכיתות א'-ב'

תוכן העניינים

שבוע ראשון

"מהבית שלי אל הארץ שלנו"
היכרות חווייתית עם ארץ ישראל – מהבית והעיר של
הילד, דרך מפת הארץ, צבעיה ועריה, ועד תחושת
שייכות למקום שבו כולנו חיים.

שבוע שני

"יופיה של ארץ ישראל"
היכרות עם נופי הארץ המגוונים: ימים, הרים,
מדבר, יערות וגבעות.

שבוע שלישי

"ערים בארץ ישראל"
היכרות חווייתית עם מקומות, מראות
וסיפורים מהארץ.

שבוע רביעי

"חביבותה של ארץ ישראל
והמצוות התלויות בה"
קדושת הארץ, פירותיה ומצוותיה הייחודיות.

בין הרים ושבילים

בחודש זה נצא למסע מרתק בארץ ישראל – מהבית והעיר של הילד, דרך הנופים, הערים, הפירות והמצוות הייחודיות שלה. דרך חקר, משחק, סיפור, יצירה ותנועה, נפתח את היכולת להתבונן, להקשיב, לחוות ולהרגיש חיבור עמוק למקום שבו כולנו חיים. כדי לאפשר למהלך החודשי להיות משמעותי, נתמקד בפיתוח תחומים אלו:

ידע

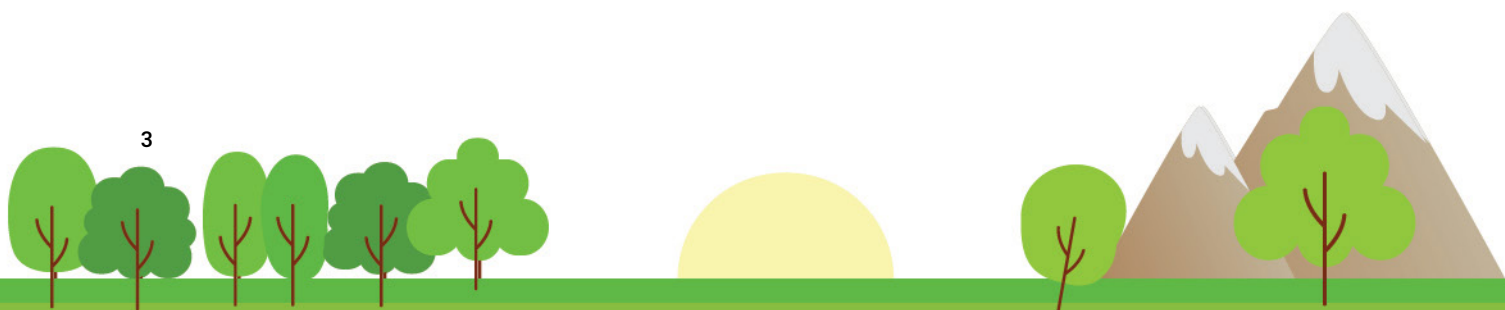
- הכרות עם נופי הארץ: ימים, הרים, מדבר, יערות וגבעות.
- הכרות עם ערים, מקומות, מראות וסיפורים מהארץ.
- חיבור רגשי-ערכי לפירות הארץ ולמצוות התלויות בה.
- הבנה של קדושת הארץ והשפעתה על חיי היומיום.

מיומנויות קוגניטיביות

- תצפית והשוואה בין סוגי נופים וערים.
- פיתוח חשיבה חוקרת וסקרנות דרך ניסויים ופעילויות חווייתיות.
- הרחבת השפה והיכולת לתאר תהליכים, רגשות ומציאות סביבתית.

מיומנויות תוך-אישיות וחברתיות

- חיזוק תחושת שייכות ואחריות למקום ולקהילה.
- פיתוח רגישות, חמלה ויכולת ראייה של הזולת.
- עידוד ביטוי רגשי באמצעים מגוונים – סיפור, יצירה ותנועה.

מיומנויות גופניות

- תרגול מוטוריקה עדינה וגסה דרך משחקים המדמים חקלאות, קטיפ ופעילויות חווייתיות.
- עבודה על קואורדינציה, קצב ותיאום בהשראת עולם הטבע והחקלאות בארץ.

ערכים

- **חיבור למקורות** – כוחו וחוכמתו של הקב"ה בארץ ובבריאה.
- **אחריות ושמירה על הארץ** – "לעבדה ולשמרה" (בראשית ב, טו).
- **הכרת הטוב והערכה לפירות הארץ** ולחיי הקהילה.
- **עזרה הדדית ושיתוף פעולה** – הבנה שכל אחד תורם למכלול.
- **חיבור והרמוניה עם הארץ** – קבלה של השונות והיופי שבכל חלק ממנה.

חודש זה מזמין את הילדים למסע חווייתי בארץ ישראל –
לגלות, להתבונן, להרגיש שייכות ולחוות חיבור אמיתי למקום,
לטבע ולערכים,
בעיניים סקרניות, בלב פתוח וביחסים של אכפתיות ודאגה הדדית.

שבוע ראשון

מהבית שלי אל הארץ שלנו

היכרות חווייתית עם ארץ ישראל – מהבית והעיר של הילד, דרך מפת הארץ, צבעיה ועריה, ועד תחושת שייכות למקום שבו כולנו חיים.

יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'	
מתחילים במעגלים	שמי והעיר שלי	הרוח נושבת בארץ ישראל	דיקלום קבוע לרביעי בשבוע	אותיות וערים	פתיחה והתכנסות
ארוחת צהריים	ארוחת צהריים	ארוחת צהריים	ארוחת צהריים	ארוחת צהריים	ארוחת צהריים
מהבית שלי אל הארץ שלנו	מפת ארץ ישראל- הכרות	הבית שלי בארץ ישראל	חידודי לשון	משחקים ולומדים מפה	פעילות חינוכית העשרתית
בונים יחד ומסכמים יום	מכתב מארץ ישראל	מנוחה בנופי ארץ ישראל	דקלום לסיום	מסע שמח בארץ ישראל	סיום יום

במהלך השבוע נצא למסע חווייתי ומדורג שמתחיל במקום הכי קרוב
לילד - הבית והעיר שבהם הוא חי - ומתרחב אל המרחב הגדול של
ארץ ישראל.

נכיר את מפת הארץ, את הצבעים, הנופים והערים השונות, ונלמד
שכולנו חלק ממקום אחד משותף.

דרך משחק, תנועה, שיח והתבוננות נבנה תחושת שייכות, היכרות
וגאווה - נבין שהארץ היא לא משהו רחוק, אלא המקום שבו אנחנו
חיים, גדלים ופועלים בכל יום.

זהו מסע שמחבר בין האישי והקרוב לבין הכללי והמשותף - מהבית
שלי אל הארץ שלי.

פתיחה והתכנסות

לפניכם פעילויות אותן מומלץ לשבץ בפתיחת היום בעת ההתכנסות הראשונית, לפני
ארוחת הצהרים,

מטרתן לאפשר מעבר נוח ורציף מפעילות הבוקר לפעילות הצהריים, לבדוק את
שמות הנוכחים, להציג את סדר היום, ולהעניק יחס אישי לכל תלמיד.

בחרו פעילות אחת לכל יום. תוכלו לחזור להשתמש בכל פעילות אחת לשבוע באופן
קבוע במהלך החודש. פעילויות חוזרות מהוות גורם לביטחון אצל התלמיד.

מומלץ לגוון ולהרחיב את הפעילויות, להוסיף רעיונות משלכם, ולעודד את התלמידים
לקחת חלק, ליזום ולהרחיב בעצמם את הפעילויות.

מתחילים במעגלים

מטרות:

1. חיזוק מודעות חברתית ויכולת יצירת קשר עם חברים.
2. תרגול הקשבה לכללים והבנת רצף פעולות.
3. חיבור חווייתי לנושא החודשי – ארץ ישראל.
4. עידוד תחושת שייכות לקבוצה מתרחבת.

עזרים:

- כרטיסים עם מילים של אלמנטים הקשורים לארץ ישראל (בית, כביש, הר, ים, עץ, שדה וכדומה).
- מוזיקה קצבית.

הכנה:

כל ילד מקבל כרטיס אחד ומחזיק אותו לעצמו מבלי להראות לחברים

מהלך הפעילות:

1. הילדים מסתובבים בחדר באופן חופשי.
2. לפי אות מוסכם (מחזיק כף / צליל) – כולם נעצרים.
3. כל ילד בודק בשקט עם החבר שלידו האם יש להם מילה דומה.
4. אם המילים שונות – נפרדים וממשיכים להסתובב לבד.
5. אם המילים דומות – חוברים לזוג וממשיכים להסתובב יחד.
6. נשמע אות נוסף – הילדים שוב נעצרים ומחפשים לצרף אליהם ילד נוסף עם מילה דומה.
7. כך ממשיכים עד שנוצרים בחדר מעגלים קטנים של 4-5 ילדים.

סיום חווייתי:

- מדליקים מוזיקה קצבית.
- כל קבוצה רוקדת יחד במעגל קטן לפי הקצב.
- ניתן לעצור את המוזיקה ולהזמין כל קבוצה לומר בקול מה מצויר להם בכרטיס.

דגשים להנחיה:

- להזכיר שלא מראים את הכרטיס – מחפשים דרך שיחה והקשבה.
- לשבח חיבורים רגועים ושיתוף פעולה.

הרחבת הפעילות לבוגרים:

- כל קבוצה ממציאה תנועה משותפת שמתאימה למה שכתוב להם.
 - שילוב עצירות מוזיקה – הקבוצה קופאת בתנוחה קבוצתית.
- למעצבת- להכין כרטיסים קטנים של כיתובים כולל ניקוד של אלמנטים – בית, כביש, הר, ים, נחל, שדה- הכל בעמוד אחד צבעוני

הַר

כְּבִישׁ

בֵּית

נָחַל

יָם

שָׂדֶה

אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל

שמי והעיר שלי

מטרות:

1. הרחבת הידע הכללי על ערים בארץ ישראל.
2. פיתוח הקשבה, זיכרון וחקיו קולי ותנועתי.
3. עידוד ביטוי עצמי וביטחון מול קבוצה.

הכנה:

הילדים יושבים במעגל פתוח כך שכולם רואים ושומעים זה את זה.

מהלך הפעילות:

1. המנחה פותחת בהסבר קצר: כל ילד אומר את שמו ושם של עיר בארץ ישראל שהוא בוחר.
2. הילד הראשון אומר: "אני _____ ובחרתי את העיר _____"
3. כל הילדים חוזרים יחד אחריו בקול כמו הד.
4. ניתן להוסיף תנועה קטנה שהילד בוחר (מחזיק כף, קפיצה, נפנוף יד), והקבוצה מחקה גם את התנועה.
5. ממשיכים כך סביב המעגל עד שכל הילדים משתתפים.

דגשים להנחיה:

- לעודד בחירה בערים שונות ולא לחזור על עיר שכבר נאמרה.
- לעודד ילדים שנוקבים בשמות חדשים ולא מוכרים.
- לשמור על קצב נעים ולתת מקום לכל ילד.

התאמה לגיל הצעיר (3-4):

- לפני תחילת המשחק ניתן לערוך סיעור מוחות קצר: "איזה ערים אנחנו מכירים בארץ ישראל?"
- המנחה יכולה להציע שמות של ערים לילדים שמתקשים לבחור.
- אפשר לוותר על התנועה ולהתמקד בחזרה הקולית בלבד.

הרחבת הפעילות לבוגרים:

- כל ילד צריך לזכור גם את שם הילד והעיר שלפניו ולחזור עליהם.
- שילוב איכות קול שונה: לומר פעם בלחישה, פעם בקול חזק ופעם בקול נעים ומאוזן.

הרוח נושבת בארץ ישראל

מטרות:

1. חיזוק תחושת שייכות קבוצתית והנאה משותפת.
2. תרגול הקשבה, תגובה מהירה ותנועה במרחב.
3. פיתוח ביטחון ויוזמה מול קבוצה.

הכנה:

נסדר כיסאות במעגל, כמספר הילדים פחות כיסא אחד. ילד אחד יעמוד במרכז המעגל.

מהלך הפעילות:

1. הילד שעומד במרכז אומר בקול:
"הרוח נושבת לכל מי שהיה ב..."
ומשלים בשם של עיר, אתר או מקום בארץ ישראל.
2. כל הילדים שהיו במקום שהוזכר קמים ומחליפים מקום במהירות.
3. הילד שנשאר ללא כיסא עומד במרכז המעגל.
4. הילד שבמרכז מכריז שוב: "הרוח נושבת לכל מי שהיה ב..." ובוחר מקום אחר.
5. ממשיכים כך מספר סבבים.

דגשים להנחיה:

- לעזור לילדים לבחור מקומות מוכרים ופשוטים.
- לעודד משחק הוגן ותנועה בטוחה בלי דחיפות.

הרחבת הפעילות לבוגרים:

בקשה מהילד במרכז להוסיף תנועה מתאימה למקום (למשל גלים בים, טיפוס בהר).

אותיות וערים

מטרות:

- פיתוח חשיבה יצירתית וחיבור לארץ ישראל.
- חיזוק עבודת צוות ושיתוף פעולה בין ילדים.
- הרחבת אוצר מילים והכרת ערים ומקומות בארץ.

הכנה:

- מחלקים לכל זוג ילדים כרטיס עם אות אחת מהאלף-בית.
- מסבירים שהאות היא נקודת התחלה למילה הקשורה לארץ ישראל – עיר, מקום, נוף, פרי או סמל של הארץ.

מהלך הפעילות:

1. כל זוג חושב על מילה שמתחילה באות שקיבלו.
2. הילדים מציגים את המילה שלהם בפני שאר הכיתה.
3. אפשר להוסיף שאלה: "מה מיוחד במקום הזה?" או "מה היינו עושים שם?" – בהתאם לרמת הכיתה.
4. בסיום, ניתן ליצור לוח כיתתי עם כל המילים שיצרו הילדים.

הרחבת הפעילות לבוגרים:

- אפשר לבקש שהילדים יספרו משפט קצר על המקום שבחרו.
- ניתן לחבר את כל המקומות לסיפור קצר שמתחיל ב-"נסענו לטיול בארץ ישראל..."

ד

ג

ב

א

ח

ז

ו

ה

ל

כ

י

ט

ע

ס

נ

מ

ר

ק

צ

פ

ת

ש

פעילות חינוכית העשרתית

לפניכם פעילויות חינוכיות-העשרתיות בנושא בין הרים ובין שבילים. שימו לב, יש לתכנן את הפעילויות מראש ולגלות רגישות וגמישות בהתאם לצרכי קבוצת הילדים. מומלץ להרחיב ולהוסיף גם מתוך תחומי הידע והעניין האישיים של מובילי הצהרון.

רבות נאמר על חשיבות הלמידה הפעילה ועל שילוב פעילויות חווייתיות בלמידה הפרונטלית. שילוב משחקים בלמידה גורם לתלמידים להתמודד עם אתגרים ומצבים שלא תמיד באים לידי ביטוי בלמידה פרונטלית כגון חקירה, פתרון בעיות, מעורבות שווה של כל המשתתפים, פיתוח סקרנות, דמיון ויצירתיות, עבודה בצוות ועוד. חשוב לזכור כי שילוב אלמנטים של משחק בלמידה אינו המטרה אלא אמצעי להשגת המטרה הלימודית.

"מהבית שלי אל הארץ שלנו"

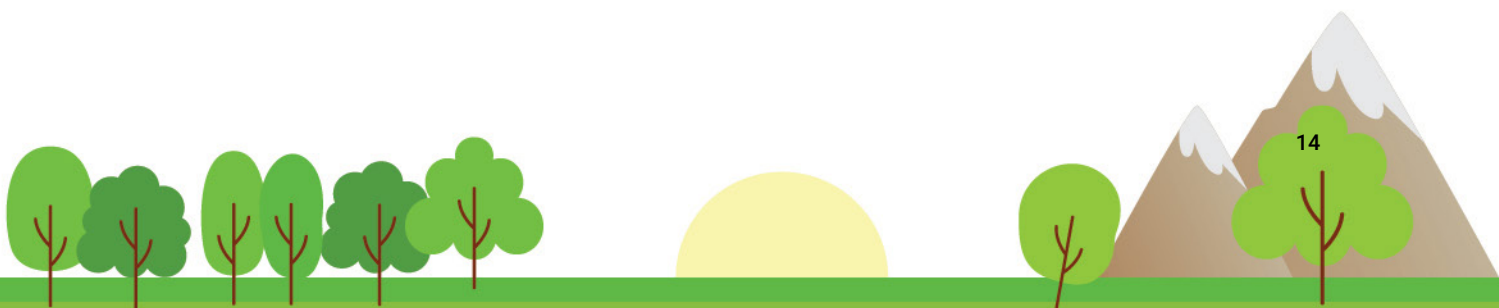
מטרות הפעילות

- יצירת פתיחה חווייתית למהלך החודש.
- חיזוק תחושת שייכות מהאישי אל המשותף.
- הכרת מושגים: בית, עיר, ארץ – דרך תנועה, מרחב ומשחק.
- פיתוח דמיון, הבעה גופנית ושיתוף פעולה.

מהלך הפעילות

א. מעגל ראשון – "הבית שלי"

1. כל ילד יעמוד במשבצת קרובה למקום שלו – כל משבצת היא "הבית שלי".
2. נציע תנועות שמזוהות עם הבית:

- נמתח ידיים כאילו פותחים חלון.
- נניח ידיים בתנועה של מנוחה/ שינה.
- ננופף ביד כאילו אומרים שלום לבני המשפחה.

3. נשאל בקצרה:

"מה אנחנו עושים בבית? איך מרגיש בית נעים?"
הילדים יביעו בתנועה או מילה אחת.

ב. מעגל שני - "העיר שלנו"

1. נזוז כולנו החוצה מהמשבצות אל מרחב גדול יותר.
2. נגיד יחד: "עכשיו אנחנו יוצאים מהבית ונכנסים לעיר שלנו".
3. נציין את שם העיר שבה אנו גרים.
4. נערוך סיעור מוחות קצר:
"מה יש בעיר שלנו?"
הילדים אומרים: גן, חנות, אוטובוס, כביש, גינה, ספרייה וכדומה.
5. נייצר תנועה שמדמה את העיר:
 - נלך "בכביש".
 - נעצור בתחנות: גינה, חנות, תחנת אוטובוס.
 - בכל תחנה נעשה פעולה קטנה (קפיצה בגינה, סיבוב בתחנה, מחיאת כף בחנות).

ג. מעגל שלישי - "הארץ שלנו"

1. נעמוד כולנו במעגל גדול מאוד.
2. נספר: "עכשיו אנחנו יוצאים לטיול ברחבי הארץ".
3. נערוך סיעור מוחות: "איזו עיר אתם מכירים בארץ?"
הילדים יאמרו: ירושלים, חיפה, צפת, אשדוד, בית שמש, רכסים וכו'.
4. נבנה "מכונית דמיונית"
 - נושיט ידיים כאילו מחזיקים בהגה.
 - נתחיל "לנסוע" בחלל במעגל רחב.
5. בכל פעם שנאמר שם עיר - נעצור נחכה כמה שניות ונמשיך בנסיעה.

ד. סיום - "בית - עיר - ארץ"

1. נגדיר שלושה מתחמים בחדר:

- משבצות = בית
- קו גדול במרכז = עיר
- מעגל ענק = ארץ

2. נשמיע מילה: "בית!" - כולם רצים למשבצת.

3. "עיר!" - כולם מגיעים לקו המרכזי.

4. "ארץ!" - כולם נפרסים במעגל הגדול.

5. נחליף מילה בכל פעם בקצב משתנה, מהיר ואיטי.

המשחק יוצר סיום שמח, תנועתי ומלמד הבחנה בין המושגים.

הרחבת הפעילות לבוגרים:

- לאפשר לילדים "להנהיג" את המשחק: אחד הילדים יקרא "בית / עיר / ארץ", וכל הקבוצה תנוע בעקבותיו.
- לשוחח בקצרה על תחושת שייכות: איך מרגיש בית, מה גורם לעיר להיות נעימה, ומה מיוחד בארץ שלנו.

מפת ארץ ישראל – היכרות ראשונית

מטרות הפעילות

- היכרות בסיסית עם מפת ארץ ישראל.
- זיהוי צבעים על המפה (ים, מדבר, הרים).
- היכרות עם ערים מרכזיות בארץ.
- פיתוח יכולת התאמה – התאמת כרטיס לעיר לפי דמיון.
- חיזוק תחושת שייכות: "העיר שלי בארץ ישראל".

עזרים

- מפת ארץ ישראל גדולה לתלייה
- כרטיסי מילים של ערים: ירושלים, חיפה, צפת, טבריה, באר שבע
- דפי יצירה – מפת א"י לכל ילד
- צבעים, טושים, דבק
- ציור בית – לכל ילד לצביעה וגזירה

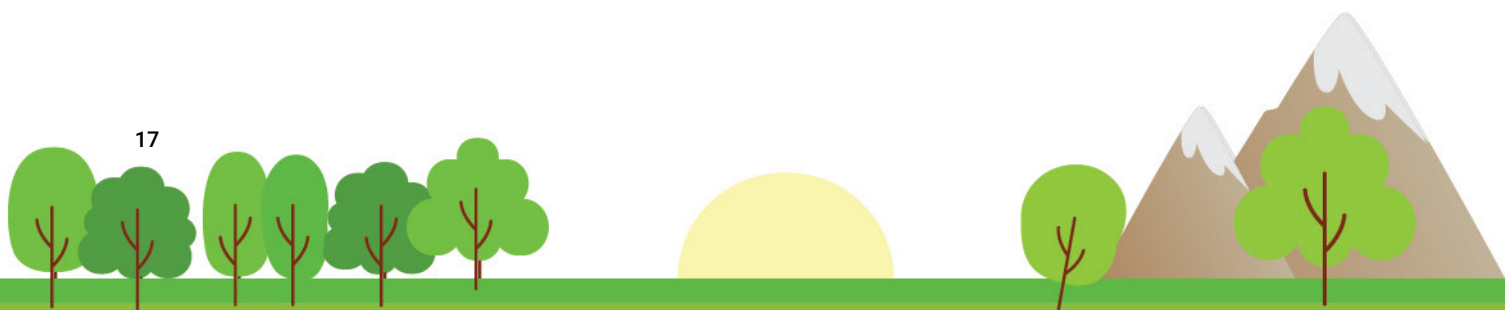
מהלך הפעילות

א. פתיחה – "נוסעים לטייל בארץ ישראל"

1. נושיב את הילדים במעגל.
2. נציג את המפה ונשאל:
 - "מי יודע מה זה?"
3. נסביר: "זו מפת ארץ ישראל – הבית הגדול של כולנו".
4. נצביע על הצבעים ונסביר:
 - **כחול = ים**
 - **חום/צהוב = מדבר**
 - **ירוק = הרים וצמחייה**
5. נבקש מהילדים לזהות את הצבעים יחד איתנו.

ב. היכרות עם ערים מרכזיות

- נצביע על הערים ונסביר במשפט קצר:
- **ירושלים** – עיר הקודש- עיר הבירה
 - **חיפה** – עיר ליד הים ועל הר הכרמל
 - **צפת** – עיר גבוהה וקרירה בצפון
 - **טבריה** – עיר ליד ימת הכינרת
 - **באר שבע** – עיר בדרום, ליד אזור המדבר.

ג. פעילות מרכזית – "מחפשים את העיר על המפה"

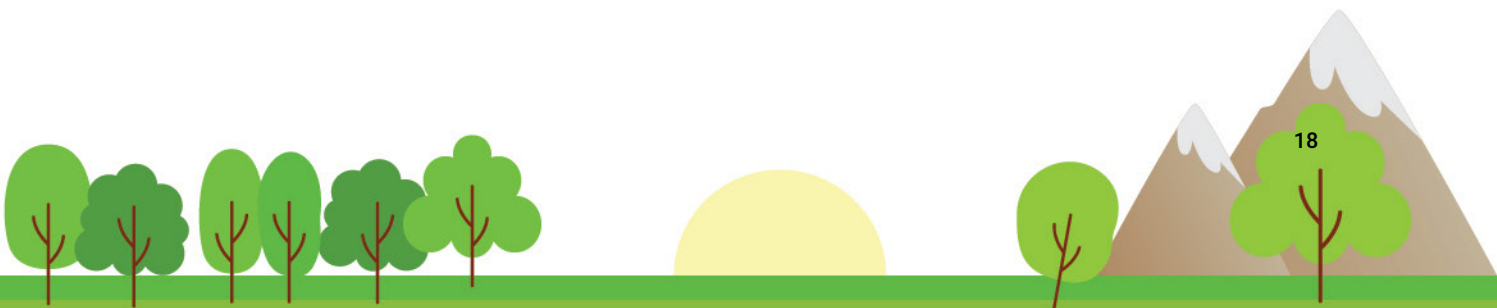
1. נניח את כרטיסי הערים על הרצפה.
2. נסביר:
"נמצא את הכרטיס שמתאים לכיתוב שעל המפה".
3. כל ילד בתורו יקח כרטיס ויניח אותו על המפה במקום המתאים.
4. נאשר ונפרגן:
 - "מצאת את חיפה – העיר ליד הים!"
 - "יפה! זו טבריה שליד הכינרת".

ה. יצירה – "המפה שלי"

1. נחלק לילדים דף של מפת ארץ ישראל.
 2. נציג על הקיר דגם צבוע של המפה.
 3. נסביר:
 - "הים בצבע כחול".
 - "המדבר בצבע חום/צהוב".
 - "ההרים בצבע ירוק".
 4. הילדים ייצבעו לפי הדגם.
 5. הילדים יכתבו את שמות הערים במקומות המתאימים- ניתן להדביק על הלוח את הכרטיסים להעתקה יעילה.
- חשוב!** נשמור את המפות ליום פעילות הבא.

הרחבת הפעילות לבוגרים:

"מי קרובה למי?" – המשתתפים מקבלים מספר ערים ומזהים על המפה אילו מהן קרובות ואילו רחוקות זו מזו.

יְרוּשָׁלַיִם

חֵיפָה

צֶפֶת

טְבֵרְיָה

בְּאֵר שֶׁבַע

הבית שלי בארץ ישראל

מטרות

- חיזוק תחושת שייכות אישית לארץ ישראל.
- היכרות ראשונית עם המושג "עיר", "בית", "משפחה".
- חיבור בין המפה הכללית לבין העולם האישי של הילד.

עזרים

- מפת ארץ ישראל גדולה עם ציפוי המאפשר כתיבה בטוש מחיק.
- מפת ארץ ישראל אישית (מהפעילות הקודמת).
- ציור בית לכל ילד.
- צבעים, דבק, טושים
- מדבקות עיגול קטנות / לבבות (לא חובה)

א. פתיחה – שיח זהות ושייכות

1. מתיישבים במעגל ליד המפה הגדולה.
2. שיחה קצרה בפשטות:
 - "לכולנו יש בית".
 - "הבית שלנו נמצא בתוך עיר".
 - "והעיר שלנו נמצאת בתוך ארץ ישראל".
3. מצביעים על המפה:
 - "פה אנחנו גרים".

ב. פעילות מרכזית – הדרך מהבית שלי למשפחה

1. נציג מפת ארץ ישראל גדולה עם ציפוי המאפשר כתיבה בטוש מחיק.
2. נאמר:
"המפה שלנו יכולה לספר סיפורים של נסיעות".

3. נשאל:

"למי יש סבא וסבתא דודים או משפחה שגרים בעיר אחרת?"

4. בכל פעם נקרא לילד אחר:

- מאתרים יחד על המפה את העיר שבה הוא גר.
- מאתרים עיר נוספת שבה גרים בני המשפחה.
- הילד משרטט בטוש מחיק דרך מהבית שלו אל בני המשפחה.

הדגש:

גם כשנוסעים רחוק – הכול קורה בתוך אותה ארץ.

ג. יצירה – הבית שלי על המפה

1. מחלקים ציור של בית לכל ילד.
2. הילדים צובעים ומקשטים את הבית.
3. מדביקים את הבית במיקום העיר שלהם על מפת ארץ ישראל האישית.
4. כותבים על הבית:
"_____ מטייל/ת בארץ ישראל"
(שם הילד)

ד. סיום בדמיון מודרך – מטיילים בארץ ישראל

1. כל הילדים יושבים בנוחות במעגל.
2. עוצמים עיניים ונושמים יחד לאט.
3. נאמר בקול רגוע:
 - "תדמינו שאתם בבית שלכם".
 - "טוב לכם, נעים ובטוח".
 - "עכשיו תדמינו שאתם נוסעים בארץ ישראל".
 - "לאיזו עיר הייתם רוצים להגיע?"

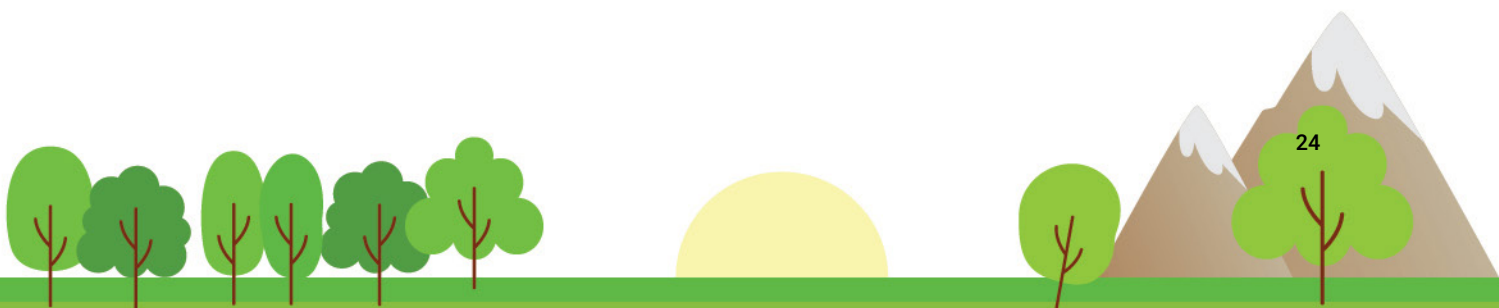
לגילאים הצעירים:

מסיימים בדמיון ובפתיחת עיניים בשקט.

לגדולים:

עושים סבב קצר – כל ילד אומר:

"אני רוצה לסע ל _____".

חידודי לשון ומשחקי שפה – ארץ ישראל

מטרות הפעילות:

- פיתוח שפה, חשיבה והבעה דרך משחק.
- חיזוק היכרות עם מקומות, צבעים ומושגים בסיסיים בארץ ישראל.
- תרגול הקשבה, ניחוש וסידור משפטים.
- חיזוק תחושת ביטחון בדיבור בפני קבוצה.

עזרים:

מפת ארץ ישראל גדולה.

א. פתיחה במעגל

1. נאסוף את הילדים במעגל ונאמר:
"היום נשחק במשחקי מילים וחידות על ארץ ישראל".
2. נזכיר בקצרה:
"כבר הכרנו את המפה, צבעים, ומקומות בארץ – עכשיו נשחק עם המילים".

ב. משחק ראשון – "אני חושב על מקום"

מהלך:

1. נבחר ילד אחד שיעמוד ליד המפה.
2. נאמר יחד:
"הילד חושב על מקום בארץ ישראל".
3. הילד אומר חידה פשוטה לפי תבנית:
 - "אני חושב על מקום ש..."
 - צבע (כחול / ירוק / צהוב)
 - מה יש שם (ים / הר / בתים / מדבר)לדוגמה (הדגמה):
"אני חושב על מקום שהוא כחול ויש בו מים".
4. הילדים מנחשים יחד.
5. הילד מצביע על המקום במפה.
6. ממשיכים כך עם ילדים נוספים.
אפשר לעזור לילדים צעירים בשאלות מכוונות.

ג. משחק שני – "מסדרים את המשפט"

מהלך:

1. נאמר:
"עכשיו נשחק במשחק שבו המשפט התבלבל – ואנחנו נעזור לו להסתדר".
2. נאמר משפט אחד הילדים מקשיבים ומנסים לומר אותו בסדר הנכון.
3. נחזור שוב על המשפט בקול יחד.

משפטים מעורבבים (יש להתאים לרמת הקבוצה)

1. יחד נוסעים ישראל בארץ
2. כחול בצבע הים הוא
3. יפה מאוד העיר שלנו
4. גבוה מאוד הר יש
5. חם מאוד המדבר הוא
6. בים יש מים הרבה
7. בארץ מטיילים אנחנו היום
8. בתים יש בעיר רבים
9. ירוק מאוד ההר הוא
10. ישראל בארץ אנחנו גרים
11. המערבי נמצא הכותל בירושלים

ד. סיום

"שיחקנו עם מילים, ניחשנו מקומות, וסידרנו משפטים – ככה לומדים על ארץ ישראל בשמחה".

הרחבת הפעילות לבוגרים:

- ילד אומר משפט קצר על מקום, והקבוצה מוסיפה מילה אחת.
- סידור משפטים ארוכים יותר עם מילות יחס (ליד, בתוך, על)

משחקים ולומדים מפה

מטרות:

- חיזוק היכרות עם מפת ארץ ישראל בדרך משחקית.
- פיתוח התמצאות במרחב: התחלה, סוף, כיוון ודרך.
- עידוד שיתוף פעולה, הקשבה ותגובה בזמן.
- התנסות ראשונית בקריאת מפה ובמושגי כיוון.

עזרים:

- כיסאות.
- מפת ארץ ישראל גדולה
- כרטיסים עם שמות/ציורים של מקומות בארץ
- מפות מסלול פשוטות (יש להכין מראש לפי תנאי החלל שלכם.
- "מטמון" קטן (קופסה)
- מצפן

הכנה:

- נצמיד את הסמלים לפי המיקום על המפה- ונכין כרטיסים נוספים דומים לפעילות.
- נכין מפת מסלול- הדרך להגיע למטמון- נציין מקומות בחלל המשותף שלנו בעזרת ציורים כדי להקל על הילדים את הדרך.
- נכין 2 קופסאות למטמון בקופסא אחת נניח מפת מסלול ובשניה נניח מצפן.

א. פתיחה - מתכוננים לשחק עם מפה

1. נאסוף את הילדים במעגל.
2. נאמר:
"היום נשחק משחקים מיוחדים עם מפה של ארץ ישראל, ונלמד איך מוצאים מקומות ואיך מגיעים אליהם".
3. נציג את המפה ונזכיר בקצרה:
"מפה עוזרת לנו לדעת איפה אנחנו ואיך מגיעים למקום אחר".

ב. משחק תנועתי – "כיסא על המפה"

1. נסדר כיסאות בשורה, כל כיסא פונה לכיוון אחר.
2. נבחר מספר ילדים גדול באחד ממספר הכיסאות.
3. הילדים מסתובבים סביב הכיסאות.
4. במחיא כף עוצרים ומתיישבים.
5. הילד שנשאר ללא כיסא:
 - מקבל שם של מקום בארץ (או כרטיס עם ציור).
 - ניגש למפת ארץ ישראל ומנסה למצוא את המקום בזמן קצר.
6. מוציאים כיסא נוסף וממשיכים בסבב נוסף.

ג. שיחה קצרה – איך מבינים מפה?

1. נציג מפה פשוטה של מסלול.
2. נשאל:
 - מאיפה מתחילים?
 - איך יודעים לאן ללכת?
3. נסביר:
 - נקודת התחלה – המקום שממנו יוצאים.
 - חיצים – מראים לאן הולכים.
 - סוף – המקום שאליו מגיעים.

ד. משחק חצר – "מחפשים מטמון לפי מפה"

(ניתן לחלק את הקבוצה לשתיים וכל קבוצה תשתתף בחלק אחד של המשימה)

1. נחלק לילדים מפה פשוטה עם מסלול בגן.
2. נסמן יחד את נקודת ההתחלה.
3. הילדים הולכים לפי החיצים והסימנים.
4. בנקודת המטמון הראשונה:
 - ממתינה מפה נוספת.

5. נמשיך לחפש את המטמון השני ובו נניח מצפן

6. נציג אותו לילדים ונאמר:

"מצפן הוא כלי שעוזר לנו לדעת לאיזה כיוון ללכת".

7. נסביר בפשטות:

"המחט במצפן מראה לנו כיוון אחד קבוע, וככה יודעים לא ללכת לאיבוד".

1. סיום – כיוונים בסיסיים

1. נעמוד יחד במרחב.

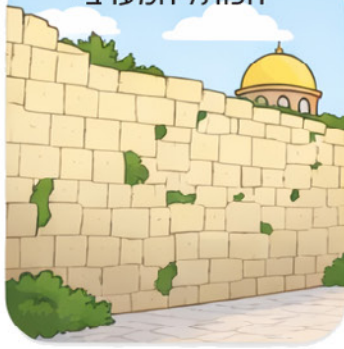
2. נתרגל:

- קדימה
- אחורה
- ימינה
- שמאלה

"כשאנחנו יודעים כיוונים וקוראים מפה – אנחנו יודעים למצוא את הדרך שלנו".

הכותל המערבי

ים הכנרת

באר שבע

גליל

לוד

חיפה

חדרה

הים התיכון

חרמון

פעילויות לסיום היום

פעילות הסיום מסמלת סגירת מעגל יומי, ומסכמת את שלבי הפעילות וסיום ביצוע כל מרכיבי היום בצהרון. היא מסמלת את הפרידה עד ליום שלמחרת.

בפעילויות הסגירה ניתן ביטוי לילדים, לספר על מה שהיה, ולאפשר עיבוד, ולרגש לקראת יום המחרת.

לפניכם הצעות לפעילויות סיום וסיכום המבטאות דברים אלה.

בונים יחד ומסכמים יום

מטרות:

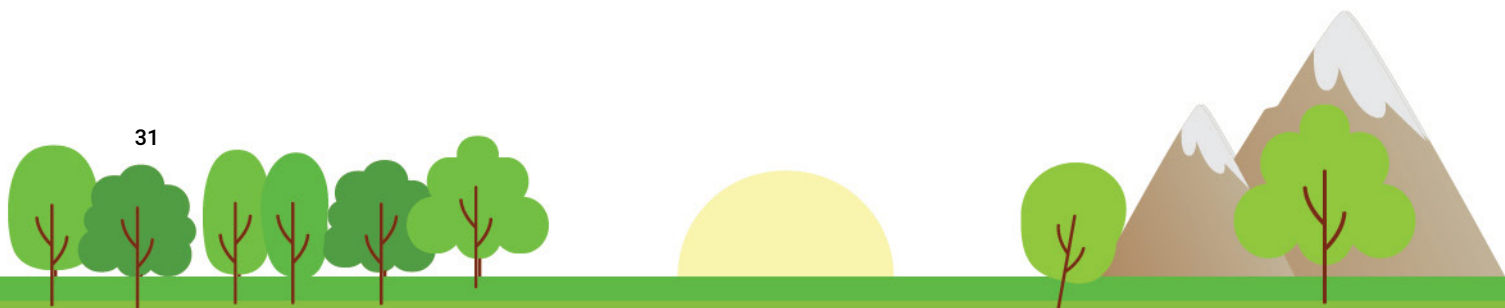
1. סיכום חווייתי של נושא היום בתוכנית החינוכית.
2. עידוד שיתוף פעולה ועבודה קבוצתית.
3. פיתוח חשיבה יצירתית והבעה מילולית פשוטה.

עזרים:

- מקלות ארטיק (15-20 לכל קבוצה).
- שטח פנוי על הרצפה לעבודה קבוצתית.

מהלך הפעילות:

1. מחלקים את הילדים לקבוצות קטנות של 4-5 ילדים.
2. כל קבוצה מקבלת מספר זהה של מקלות ארטיק.
3. מסבירים: "היום נבנה יחד משהו שמזכיר לנו דבר אחד חדש שלמדנו היום על ארץ ישראל".

4. הקבוצה חושבת יחד מה לבחור (מקום, דבר, רעיון או חוויה מהיום).
5. הילדים בונים על הרצפה יצירה משותפת מהמקלות שמייצגת את הבחירה שלהם.
6. המנחה מסתובבת בין הקבוצות, מעודדת שיח, הקשבה ושיתוף פעולה.

סבב שיתוף קצר:

1. כל קבוצה מציגה את היצירה שלה.
2. ילד אחד או שניים מספרים במשפט קצר:
 - "בנינו את זה כי היום למדנו על..."
3. מוחאים כפיים לכל קבוצה ומדגישים את העבודה המשותפת.

דגשים להנחיה:

- לעודד חלוקת תפקידים טבעית בין הילדים.
- לשבח שיח רגוע, הקשבה ועזרה הדדית.
- להדגיש שאין יצירה "נכונה" או "לא נכונה" – העיקר הביחד.

הרחבת הפעילות לבוגרים:

- כל קבוצה מקבלת הגדרה ממוקדת: "לבנות מקום", "לבנות דרך", "לבנות משהו שעוזר לאנשים".
- השוואה קצרה בין היצירות – מה דומה ומה שונה.

"מכתב מארץ ישראל"

מטרות:

- סיכום הנלמד והפנמת החומר דרך חוויה יצירתית.
- חיזוק כישורי קריאה, כתיבה וביטוי מילולי.
- פיתוח דמיון ויצירתיות דרך דמות או מקום מארץ ישראל.

מהלך הפעילות:

1. חזרה קצרה:
נפתח בשאלה: "מה למדנו היום על ארץ ישראל?"
נזכיר בקצרה את המקומות, הדמויות או האירועים שנלמדו.
2. בחירת נושא לכתיבה:
כל ילד בוחר דמות, מקום או פריט מארץ ישראל שעליו רוצה לכתוב את המכתב.
3. כתיבת המכתב:
 - בכיתה א': כתיבת מילה או משפט קצר.
 - בכיתה ב': כתיבת משפט או שניים, כולל תיאור קצר או מחשבה על המקום/דמות.
4. הקריאה:
לאחר הכתיבה, כל ילד מקריא את המכתב שלו בפני הכיתה. ניתן לעודד שאלות קצרות על המכתב והדמות/מקום שבחר.

רעיונות נוספים:

- אפשר לשלב ציור לצד המכתב.
- ניתן לחבר את כל המכתבים ל "אלבום סיכום ארץ ישראל" בכיתה.
- אפשר להוסיף אלמנט של "חידון קצר" על המקומות או הדמויות שהילדים כתבו עליהם.

מנוחה בנופי ארץ ישראל

מטרות:

1. יצירת רוגע ושחרור לאחר פעילות.
2. פיתוח דמיון מודרך והקשבה.
3. חיבור רגשי כללי לנופי ארץ ישראל.
4. תרגול נשימה והרפיית הגוף.

הכנה:

נבקש מהילדים לשכב בנוחות על הגב או לשבת ישיבה נינוחה במעגל.
אפשר להחשיך מעט את החדר או להשמיע מוזיקה שקטה ועדינה.

מהלך הפעילות:

1. נאמר בקול רגוע ואיטי:
"עכשיו אנחנו יוצאים לטיול שקט בארץ ישראל".
2. נבקש מהילדים לעצום עיניים או להסתכל בנקודה אחת.
3. דמיון מודרך קצר:
"אנחנו שוכבים על דשא ירוק, מעלינו שמיים כחולים, רוח נעימה עוברת ומלטפת אותנו, אפשר לדמיין הרים, שדות, ים או כנרת שקטה". (ניתן לדייק מקומות לפי הנושא היומי)
4. משלבים נשימות:
"נושמים עמוק דרך האף...
ומוציאים אוויר לאט דרך הפה".
5. נעבור בגוף:
"הרגליים נחות...
הידיים רכות...
הכתפיים יורדות...
והפנים רגועות".

6. נשארים בשקט חצי דקה-דקה.

7. לסיום:

"הרוח נרגעת, אנחנו מתעוררים לאט, מותחים ידיים, ופותחים עיניים".

דגשים להנחיה:

- קול שקט, קצב איטי.
- לא למהר – גם שקט הוא חלק מהפעילות.

מסע שמח בארץ ישראל

מטרות:

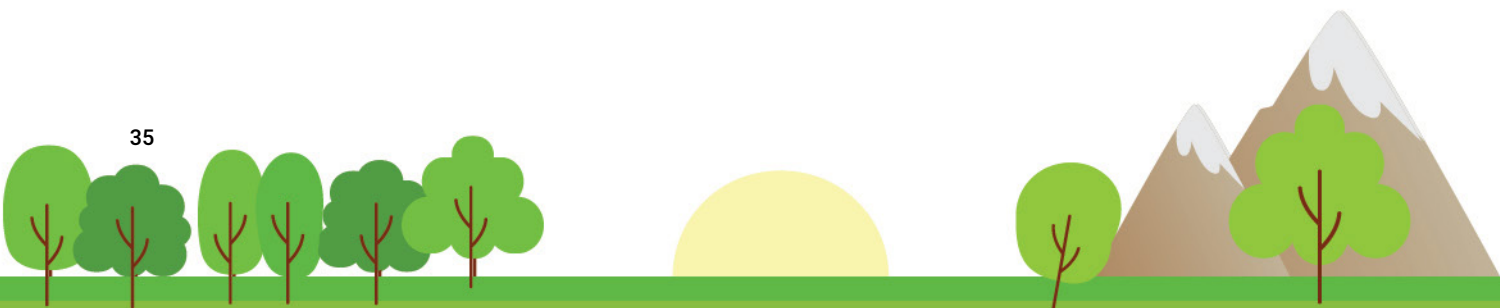
1. שחרור אנרגיה ותנועה לפני סיום היום.
2. חיזוק הקשבה להוראות ותגובה מהירה.
3. עידוד תנועה קבוצתית ושמחה משותפת.

הכנה:

- מפנים מקום בחדר.
- הילדים עומדים במעגל או מפוזרים בחלל.

מהלך הפעילות:

1. הסבר- בכל פעם נכריז על מקום בארץ ישראל ונצרף תנועה מתאימה:
 - ים – קופצים כמו גלים.
 - הר – עולים על קצות האצבעות ומותחים ידיים למעלה.
 - מדבר – הולכים לאט וכבד, מנגבים "זיעה".
 - שדה – רצים במקום עם ידיים פתוחות.
 - עיר – הולכים מהר, עוצרים, שוב הולכים.

2. מחליפים מקומות בקצב מהיר, שומרים על אנרגיה גבוהה.
3. מסיימים בקריאה:
"חזרנו הביתה" – קפיצה גדולה חזרה למקום וצחוק משותף.

הרחבת הפעילות לבוגרים:

- ילד אחד מציע מקום ותנועה, והקבוצה מחקה.
- שילוב רצף: שני מקומות ברצף (לדוגמה: ים ואז הר).

שבוע שני

נופי ארץ ישראל היכרות עם נופי הארץ המגוונים:

ימים, הרים, מדבר, יערות וגבעות.

יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד' רביעי ייחודי	יום ה'	
מתחילים במעגלים	שמי והעיר שלי	הרוח נושבת בארץ ישראל	דיקלום קבוע לרביעי בשבוע	אותיות וערים	פתיחה והתכנסות
ארוחת צהריים	ארוחת צהריים	ארוחת צהריים	ארוחת צהריים	ארוחת צהריים	ארוחת צהריים
טיול עם משקפת	ימים בארץ ישראל	טיול להרים וגבעות	משחקים של פעם	השבת מגנה ומצילה	פעילות חינוכית העשרתית
בונים יחד ומסכמים יום	מכתב מארץ ישראל	מנוחה בנופי ארץ ישראל	דקלום לסיום	מסע שמח בארץ ישראל	סיום יום

במהלך השבוע נצא למסע בין נופי ארץ ישראל המגוונים – מהימים הרחבים ועד להרים הגבוהים, מהמדבר השקט ועד ליערות הירוקים וגבעות החולות.

נלמד להכיר את המגוון הטבעי של הארץ, להתרשם מיופיו ולפתח תחושת קרבה ואהבה למקום שבו אנחנו חיים.

דרך סיפור, התבוננות ופעילות חווייתית נבין שכל נוף בארץ ייחודי וחשוב, וכל אחד תורם את יופיו ושירתו למכלול הארץ שלנו.

"מֵהָרֶבֶב מַעֲשִׂיךָ ה' כּוֹלֵם בְּחֶכְמָה עֲשִׂיתָ..." תהילים ק"ד, כ"ד

מתוך הלמידה וההתנסות נעמוד בהשתאות מול מגוון ושלמות הבריאה – דרך הים וההרים, המדבר והיערות.

טיול עם משקפת

מטרות הפעילות

- יצירת פתיחה חווייתית לשבוע נופי הארץ.
- חיזוק דמיון והבעה – הילדים מתבוננים דרך "משקפת" ומדמיינים נוף.
- הכרת נופים שונים בארץ ישראל: ים, חוף, הר, בקעה.
- פיתוח שיתוף פעולה והקשבה לחברים.

עזרים

- 2 גלילי נייר טואלט לכל ילד
- צבעים, דבק, מדבקות, טושים לקישוט המשקפת
- תמונה של הדמות המלווה
- חוט לכל משקפת להנחה על הצוואר
- תמונות של נופים בארץ: ים, חוף, הר, בקעה

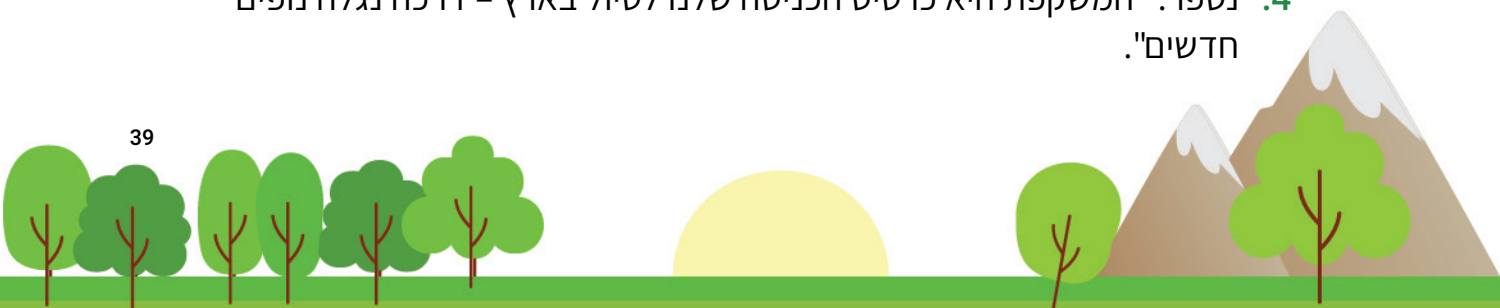
מהלך הפעילות

א. פתיחה – "ישראל מטייל בארץ ישראל"

4. נספר סיפור קצר:
"זהו הילד שלנו – ישראל, שיוצא היום לטייל בארץ עם המשקפת שלו. כל פעם שהוא מסתכל במשקפת – הוא מגלה נוף אחר".
4. נשאל בקצרה: "מה לדעתכם ישראל רואה עכשיו במשקפת?" – הילדים מביעים רעיונות במילים או בתנועה.

ב. יצירת המשקפות – "המשקפת שלי"

1. כל ילד מקבל גליל נייר טואלט.
2. הילדים יקשטו את הגליל בצבעים, מדבקות או טושים.
3. מחברים חוט לכל משקפת כדי שתיתלה על הצוואר.
4. נספר: "המשקפת היא כרטיס הכניסה שלנו לטיול בארץ – דרכה נגלה נופים חדשים".

ג. משחק חקר – "מה אני רואה במשקפת?"

1. נעמוד במליאה במעגל.
2. נבחר ילד אחד שיחזיק את המשקפת.
3. נציג תמונה של נוף – (למשל: ים).
4. הילד מתבונן במשקפת ומספר בקצרה מה הוא רואה:
 - ים – גל, מים כחולים, סירה.
 - חוף – חול, טירה, צעצועי ים.
 - הר – גבוה, טיפוס, פסגה.
 - בקעה – נמוך בין הרים, שדות, נחל קטן.
5. לאחר כל תיאור, נסביר לילדים בקצרה את הנוף:
 - "הים נמצא בצפון/דרום/מערב? הוא כחול וגדול".
 - "החוף נמצא ליד הים, הוא חול רך שבו אפשר לשחק".
 - "ההר גבוה ומאפשר לנו לראות סביב".
 - "הבקעה נמוכה בין ההרים, לפעמים יש שם שדות ונחל קטן".
6. נעמיד ליד המפה ומראים לילדים את מיקום הנוף לפי צבעי המפה.
7. חוזרים על הפעולה עם ילדים שונים וכל נוף מהתמונות.

ד. סיום חווייתי – "טיול עם כולם"

1. נשב במעגל, כל ילד מחזיק את המשקפת שלו.
2. מסכמים בקצרה:
באמצעות המשקפת שלנו גילינו נופים שונים בארץ – כל אחד מהם מיוחד וצבעוני.
בכל יום השבוע נבקר במקום אחר נכיר מה מיוחד שם.

הרחבת הפעילות לבוגרים:

- לשוחח בקצרה על הרגשות: איזה נוף הכי אהבו, מה רצה לגלות עוד בארץ.
- אפשר לשוחח על קשר בין הנוף למקומות שהם מכירים מהבית או מהטיולים.

ימים בארץ ישראל

מטרות הפעילות

- חיזוק דמיון והבעה – הילדים מתבוננים דרך המשקפת ומדמיינים נופים.
- הכרת התכונות של הימים בארץ ישראל: ים התיכון, הכינרת, ים המלח.
- הבחנה בין תכונות שונות של כל ים.

עזרים:

- תמונות של 3 הימים.
- מלח יבש + 3 תבניות אלומיניום מרובעות
- תמונה של הדמות המלווה "ישראל"

א. פתיחה – "טיול עם המשקפת"

1. כל ילד מחזיק את ידיו כאילו הן משקפת.
2. הילדים הולכים לאט בחדר, מסתכלים מסביב, מדמיינים שהם יוצאים לטיול בארץ ישראל.
3. הנחיות קצרות: "תסתכלו ימינה, שמאלה, למעלה – מה אתם רואים?"
4. הילדים יושבים במעגל.
5. "ישראל" מספר חידה קצרה על היעד של היום, לדוגמה:
 - "אני גדול ומלא מים כחולים, אנשים נחים על החול שלי". (תשובה: הים)
6. "ישראל" מסביר שבארץ ישראל ישנם 3 ימים- הים התיכון, ים כינרת, וים המלח היום נטייל ונראה מה מיוחד בכל ים.
7. נראה את הימים על מפת ארץ ישראל התלויה על הקיר.

ב. שלושת הימים – הצגה קצרה + פעילות קצרה

הים התיכון

תמונה + תכונות קצרות:

- ים גדול ורחב מאוד.
- יש בו גלים חזקים.
- חוף חול שבו משחקים ומקימים ארמונות.
- ספינות שטות בו.

פעילות קצרה –

הילדים עומדים במעגל.

אומרים בקול: "גל קטן" – הילדים מניעים את הזרועות באיטיות כמו גלים עדינים.

אומרים: "גל גדול!" – הזרועות זזות רחב ומהר יותר.

מוסיפים קטע של "הים רגוע..." – הילדים עוצמים עיניים ונושמים עמוק.

ואז: "רוח חזקה!" – כולם זזים יותר מהר, כמו ים סוער.

ימת כנרת

תמונה + תכונות קצרות:

- אגם גדול של מים מתוקים.
- יש בו דגים.
- המים שלו רגועים יותר מהים התיכון.

פעילות קצרה – "דג קטן במים"

נעמוד במעגל, נחזיק ידיים ונניע אותן בעדינות ובקצב אחיד –

כמו המים השקטים של הכנרת.

נבחר כמה ילדים שיהיו "הדגים", והם ישחו בנחת בין כולם בתוך ה"מים".

ים המלח

תמונה + תכונות קצרות:

- ים מאוד מלוח.
- אנשים צפים בקלות.
- אין דגים.
- המים כמעט בלי גלים.

פעילות קצרה – ציור במלח

מכינים תבניות עם מלח.

בוחרים כמה ילדים בכל קבוצה קטנה לציור בתוך המלח – הם יוצרים צורה או ציור קטן. שאר הילדים מסתכלים ומנסים לנחש מה הציור. מחליפים תפקידים, עד שכל הילדים יצרו וצפו ביצירות.

ג. סיום חווייתי – "מסע בין הימים"

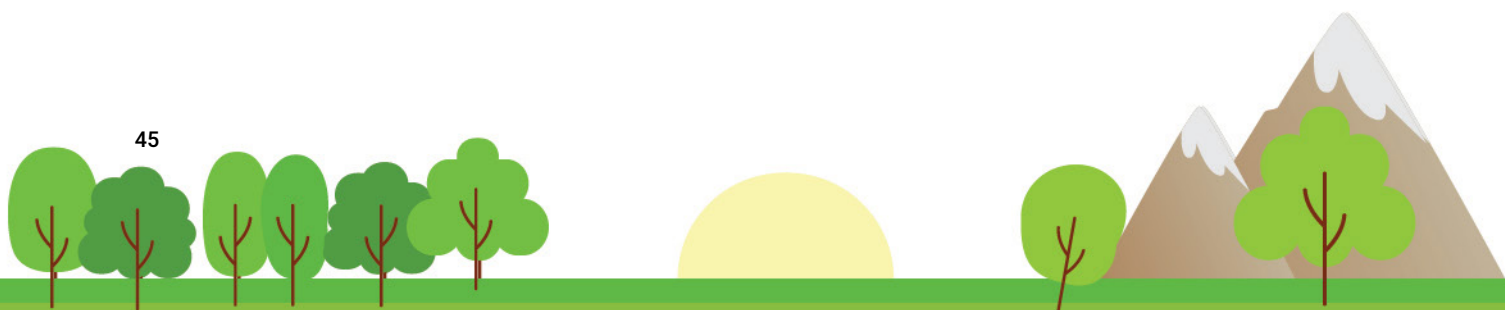
1. נשב במעגל עם כל הילדים, מחזיקים את המשקפת.
2. נעבור בקצרה על כל ים: שואלים כל ילד לבחור ים שהוא הכי אהב ולספר מילה אחת שמתארת אותו.
3. מסכמים: "בכל ים יש דברים שונים – גלים, מים רגועים, מלח... כל אחד מיוחד בצבע ובתחושה שלו".

הרחבת הפעילות לבוגרים:

דף משימה העתקה של המילים.

למעצבת: תמונות של 3 ימים צבעוני חצי עמוד- ים תיכון ים כינרת ים המלח
דף משימה עם כיתוב של הימים ומתחת לכל ים משבצת ריקה להעתקה כמו ים
המלח- _____

העתיקו את המילים בתוך המלבן הריק

יָם תִּיכּוֹן

יָם כְּנָרֶת

יָם הַמֶּלַח

טיול להרים וגבעות

מטרות הפעילות:

- חיזוק דמיון והבעה – הילדים מתבוננים דרך "משקפת" ומדמיינים נופים שונים.
- הכרת סוגי הרים בארץ ישראל: הר חרמון, הר הגלבוע, הר הכרמל.
- פיתוח שיתוף פעולה, הקשבה ויצירתיות.
- חיזוק שיתוף פעולה ועבודת צוות

עזרים

- תמונות של 3 ההרים.
- חומרים ליצירה: חומרים ממוחזרים (קופסאות, קרטון, נייר, חומרים טבעיים – עלים, ענפים, חצץ).
- צבעים, דבק, מדבקות, טושים.
- תמונה של הדמות המלווה "ישראל".

א. פתיחה – "טיול עם המשקפת"

1. כל ילד מחזיק את ידיו כאילו הן משקפת.
2. הילדים הולכים לאט בחדר, מסתכלים מסביב ומדמיינים שהם יוצאים לטיול בארץ ישראל.
3. הנחיות קצרות: "תסתכלו ימינה, שמאלה, למעלה – מה אתם חושבים שנראה היום?"
4. הילדים יושבים במעגל.
5. "ישראל" מספר חידה קצרה בת שתי שורות:
 - "אני גבוה ומרשים, לפעמים מכוסה שלג.
 - כל מי שמטפס עליי רואה את כל הארץ מסביב".
 - הילדים מנחשים: "הר!"
6. "ישראל" מסביר: היום נטייל בהרים ונראה שלושה סוגים שונים של הרים בארץ.

ב. הצגת ההרים – "מה מיוחד בכל הר"

1. מציגים תמונות של כל הר, מסבירים בקצרה את תכונותיו:

- **הר חרמון** – גבוה, לפעמים מושלג, פסגות לבנות.
- **הר הגלבוע** – נמוך יותר, גבעות ירוקות, פרדסים מסביב.
- **הר הכרמל** – ירוק, יערות, חיות בר.

2. נראה את ההרים על מפת ארץ ישראל התלויה על הקיר

ג. פעילות יצירה – "הר משלנו"

1. מחלקים את הילדים לשלוש קבוצות, כל קבוצה בוחרת הר: חרמון / הגלבוע / הכרמל.

2. כל קבוצה יוצרת את ההר שלה מחומרים זמינים: קרטון, נייר, חומרים טבעיים, צבעים.

3. אפשר להבדיל בין ההרים כך:

- **הר חרמון** – להשתמש בכחול/לבן, פסגה מושלגת, חומרים רכים ומבריקים.
- **הר הגלבוע** – ירוק עם חצץ או נייר חום, להראות גבעות ופרדסים.
- **הר הכרמל** – ירוק כהה, להוסיף עלים או ענפים ליצירת יער.

4. הילדים עובדים בקבוצה, יוצרים את ההר, ולאחר מכן מציגים אותו למליאה, מספרים מה בחרו ואיך ההר נראה.

ד. סיום חווייתי – "טיול בין ההרים"

1. נניח את ההרים שיצרו הילדים על שולחן בצד – זה יהווה תערוכה לאורך החודש.

2. פעילות משחררת בתנועה – הילדים מטפסים על ההרים בדמיון: עולים, מציצים מהפסגה, יורדים בזהירות.

3. לסיום כל ילד "מחזיק" משקפת ומספר בקצרה מה הוא רואה מנקודת התצפית שלו: נוף, חיות, צבעים.

הרחבת הפעילות לבוגרים:

- לשוחח על תחושות: איזה הר הם היו רוצים לבקר בו ולמה.
- לשוחח על ההבדלים בין סוגי ההרים – מה כל הר נותן לנו לראות ולחוות.
- אפשר לשלב חוויה רגשית: "איך זה מרגיש לטפס על הר גבוה?"

טיול במדבר וביערות

מטרות הפעילות:

- חיזוק דמיון והבעה – הילדים מתבוננים דרך "משקפת" ומדמיינים נופים שונים.
- הכרת סוגי נופים בארץ: מדבר ויער.
- פיתוח יצירה אישית, הקשבה ושיתוף פעולה.

עזרים

- תמונות של המדבר והיער.
- דפים מחולקים לשתיים, צבעים, דבק, חול, מקלות ארטיק, בריסטול ירוק.
- תמונה של הדמות המלווה "ישראל".

א. פתיחה – "טיול עם המשקפת"

1. כל ילד מחזיק את ידיו כאילו הן משקפת.
2. הילדים הולכים לאט בחדר, מסתכלים מסביב ומדמיינים את הטיול.
3. הנחיות קצרות: "מה אתם חושבים שתראו היום?"
4. הילדים יושבים במעגל.
5. "ישראל" מספר חידה קצרה על הנוף של היום:
 - אני חם ויבש ביום, קריר בלילה, פה אין הרבה עצים, רק חול ושמים. (מדבר)
 - כאן הירוק שולט, עצים גבוהים מסתירים את השמש, חיות מסתתרות בין הענפים. (יער)
6. הילדים מנחשים, ו"ישראל" מסביר: היום נטייל במדבר וביער ונכיר מה מיוחד בכל נוף.

ב. הצגת הנופים – "מה מיוחד בכל נוף"

מציגים תמונות ומסבירים בקצרה:

- **מדבר** – חול רחב, חום וצהוב, צמחים סתומים (קקטוסים ושיחים), חיות כמו שועלים ונחשים.
בארץ ישראל יש מספר מדבריות כמו מדבר יהודה ומדבר הערבה
- **יער** – עצים גבוהים וירוקים, עלים וצמחיה עשירה, חיות כמו ציפורים וארנבות, צל ושקט טבעי.
בארץ ישראל יש כמה יערות כמו יערות הכרמל ויער בן שמן.
נראה את הנופים השונים על מפת ארץ ישראל התלויה על הקיר- נוכל לזהות לפי הצבעים שעל המפה.

ג. פעילות יצירה אישית – "נוף מדבר ויער שלי"

1. כל ילד מקבל דף מחולק לשתיים.
2. בחצי אחד הילדים יוצרים את נוף המדבר – צבעים חמים, מדביקים חול.
3. בחצי השני הילדים יוצרים את נוף היער – מקלות ארטיק, בריסטול ירוק, עלים וענפים קטנים.

ד. סיום חווייתי – "טיול בין המדבר ליער"

1. פעילות תנועתית משחררת – הילדים מטיילים בדמיון במדבר (צועדים על החול, מרגישים חום ורוח) או ביער (מסתובבים בין עצים, מאזינים לציפורים).
2. כל ילד "מחזיק" משקפת ומספר בקצרה מה הוא רואה – צמחים, חיות, צבעים.

הרחבת הפעילות לבוגרים:

- לשוחח על תחושות: מה מרגישים במדבר מול יער, איזה נוף הם אוהבים ולמה.
- לשוחח על הבדלים בין שני סוגי נוף – חום מול ירוק, שקט מול תנועה, צל מול שמש.

רביעי ייחודי

שבוע שני – משחקים של פעם

זהו יום של נוסטלגיה וקסם – הילדים לומדים איך שיחקו פעם: גוגאים, חבל קפיצה, קלאס, חמש אבנים ועוד. משחקים שדורשים דמיון, שיתוף פעולה ותנועה.

מטרה:

לפתח כישורים חברתיים, תנועה, משחק אותנטי – ליהנות מכל הלב!

פתיחה קבועה:

רביעי הגיע –

מה מחכה?

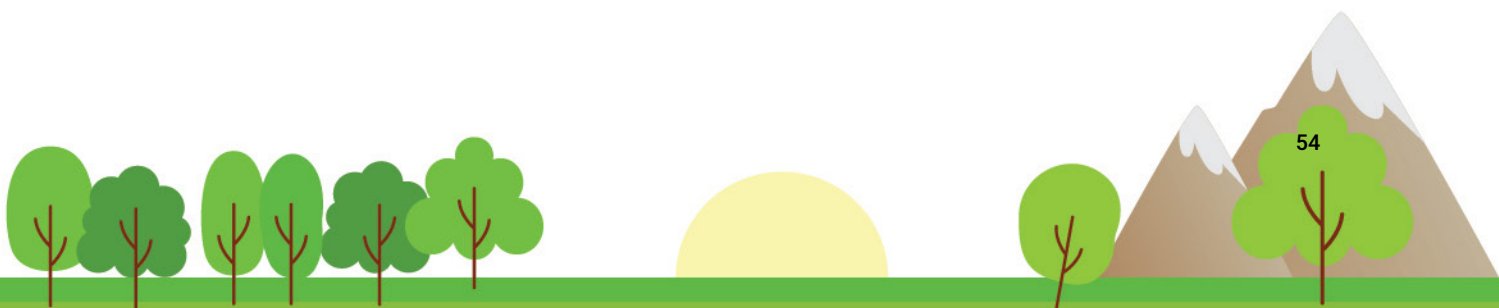
הפתעה בכל פעם –

לא נגלה!

דרמה, חרוזים, אנגלית וצחוק,

ומשחקים של פעם –

כמו קסם מתוק!

לצאת ולהיכנס בשערים

מטרות:

שיתוף פעולה, הקשבה לחברים, ויסות תנועה והנאה במשחק קבוצתי.

עזרים:

אין צורך.

מהלך:

- הילדים עומדים במעגל ומחזיקים ידיים, מרימים אותן כאילו יוצרים "שערים".
- בוחרים ילד אחד שייסתובב ויעבור בין השערים.
- כל הילדים שרים בקול: "נוסעים כולם בין ההרים, נהנים מהנוף ועכשיו נחים".
- הילד נעצר ליד ילד מסוים, דופק לו על הגב ומזמין אותו להצטרף: "תיק תק, תיק תק – בא והצטרף למסע הגדול בארץ ישראל!"
- הילד החדש מצטרף ונעמד מאחוריו כמו ברכבת.
- ממשיכים כך עד שנוצרת רכבת קטנה.
- בוחרים ילד חדש להתחיל את המסע, חוזרים על הפעולה.

כדור בין הרגלים – "גבול הים"

מטרות:

שיתוף פעולה, ריכוז, ויסות תנועה, משחק חברתי מהנה.

עזרים:

כדור (כדור ים מומלצים).

מהלך:

- הילדים עומדים במעגל ברגליים פזורות מעט, כמו "גבול הים".
- מכניסים כדור למעגל.
- הילדים זורקים ומקבלים את הכדור בזהירות, מנסים לשמור שלא יצא מבין רגליהם.
- כל ילד מנסה גם לזרוק את הכדור בין הרגליים של חבר אחר במעגל.
- המשחק נמשך כמה סיבובים, מפתחת הקשבה, ריכוז ושיתוף פעולה.

איפה המטבע?

מטרות:

שיתוף פעולה, ריכוז, הקשבה, משחק חברתי מהנה.

עזרים:

מטבעות שונים של ארץ ישראל (או תמונות של מטבעות).

מהלך:

- מתחילים בהצגת המטבעות לילדים ומסבירים שלכל ארץ יש לו מטבע שונה.
- הילדים עוצמים עיניים ומושיטים ידיים קדימה.
- מניחים מטבעות אצל 2-3 ילדים באופן סודי.
- כל הילדים סוגרים את הידיים.
- הילדים פותחים עיניים.
- בוחרים ילד אחד שניחש – הוא מנסה לנחש אצל מי המטבע.
- אם ניחש נכון – הילד יכול לקחת את המטבע ולהניח אותו אצל ילד אחר בסיבוב הבא.
- חוזרים על הפעולה מספר פעמים, עד שכל הילדים השתתפו והיו "מחזיקים מטבע".

סיום חגיגי ליום רביעי

דקלום לסיום:

הילדים יושבים במעגל בצורה רגועה לסיכום היום החגיגי.
שיחקנו היום – כמו פעם ממש,
שמחנו נהנינו, חלף מהר ללא חשש,
צחקנו, רצנו, היה כיף גדול –
ועכשיו ננשום בשקט, נניח הכל.
הידיים עושות שלום,
העיניים מחייכות,
הלב שמח בפנים בפנים –
כי עוד יום מסתיים בנעימים!
ועכשיו כולנו נושמים.. נושמים...
מחר, עוד יום – נשחק משחקים מהנים!

אופציה לשדרוג- (מוצע בזאת הצעה ורעיונות למחוות ידיים תואמות לדקלום הסיום)

דקלום סיום עם מחוות:

שיחקנו היום – כמו פעם ממש

נרים ידיים לצדדים, סיבוב קל במקום

שמחנו נהנינו, חלף מהר ללא חשש

ידיים על הלחיים – חיוך גדול, אחר כך נצביע על "שעון" מדומה ביד

צחקנו, רצנו, היה כיף גדול –

ידיים על הבטן בצחוק מדומה, ואז ריצה במקום עם קפיצה קטנה

ועכשיו ננשום בשקט, ננוח הכל.

נשימה עמוקה – ידיים על הבטן עולות ויורדות לאט

הידיים עושות שלום,

נפנוף איטי בשתי הידיים

העיניים מחייכות,

להצביע לשתי העיניים ואז למתוח חיוך עם האצבעות בצידי הפנים

הלב שמח בפנים בפנים –

שתי הידיים בצורה של לב מול החזה

כי עוד יום מסתיים בנעימים!

ידיים עולות למעלה כאילו "שמש זורחת", חיוך גדול

ועכשיו כולנו נושמים... נושמים...

שמים אצבע לפה לשקט, ואז ידיים עולות ויורדות עם נשימה איטית

מחר עוד יום – נשחק משחקים מהנים!

מחייאת כף + קפיצה קטנה בשמחה

השבת מגנה ומצילה

מטרות הפעילות

- חיזוק דמיון והבעה – הילדים מדמיינים את הסיפור והנוף המדברי.
- פיתוח יכולת שיתוף פעולה – דרך פעילות דרמה.
- חיזוק ערכים – שמירת שבת במסירות נפש

עזרים

- תמונה של אריה במדבר
- חומרים לדף יצירה: דפים, צבעים, מדבקות.

מהלך הפעילות:

א. פתיחה – סיפור

נספר לילדים בעזרת התמונה-

סיפור השבת במדבר

פעם היה רב שחצה מדבר גדול. הוא הצטרף לשיירה של נוסעים, כולם הלכו יחד. כשהגיע יום השבת, הרב רצה לעצור ולא רצה להמשיך לנסוע בשבת, אבל השיירה רצתה להמשיך ללכת ולא הסכימה לחכות. הרב נשאר לבד במדבר. בהתחלה היה לו פחד – המדבר חם, ריק וחיות מסוכנות מסתובבות שם. לפתע הגיע אריה גדול. הרב פחד, אבל האריה פשוט רבץ לידו ולא פגע בו. כל השבת האריה ישב ליד הרב ושמר עליו מפני חיות רעות ושודדים. כשמוצאי שבת הגיע, הרב עלה על גב האריה, והאריה רץ מהר והביא אותו לשיירה שלו.

המוסר השכל: ד' שומר על מי ששומר את השבת במסירות נפש.

ב. שיח קצר אחרי הסיפור

שאלות ותשובות עם הילדים:

- "למה הרב נשאר במדבר?"
- "מי שלח אליו את האריה?"
- "מה אנחנו לומדים מהסיפור?"

ג. פעילות דרמה קצרה

1. מחלקים תפקידים: חלק מהילדים – השיירה, אחד – הרב, אחד – האריה.
2. הילדים מציגים את הסיפור לפי סדר האירועים: הרב נשאר לבד, האריה מגיע, שומר עליו לאורך השבת, ומוביל אותו לשיירה במוצאי שבת.

ד. יצירה – "כי אשמרה שבת קל ישמרני"

1. כל ילד מקבל דף עם הכיתוב.
2. מקשטים וצובעים עם מדבקות, צבעים ודמיון אישי.

ה. סיום – שיר וריקוד

- הילדים יושבים במעגל ושרים יחד: "כי אשמרה שבת קל ישמרני".
- אפשר להוסיף תנועות ידיים פשוטות הממחישות שמירה והגנה.

"כי אנשמרה שבת ילאמא לך"

שבוע שלישי

ערים ארץ ישראל

היכרות חווייתית עם מקומות, מראות וסיפורים מהארץ

יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד' רביעי ייחודי	יום ה'	
מתחילים במעגלים	שמי והעיר שלי	הרוח נושבת בארץ ישראל	דיקלום קבוע לרביעי בשבוע	אותיות וערים	פתיחה והתכנסות
ארוחת צהריים	ארוחת צהריים	ארוחת צהריים	ארוחת צהריים	ארוחת צהריים	ארוחת צהריים
ירושלים עיר הקודש	טבריה	פתח תקוה- עיר ההתיישבות הראשונה.	חברון- בית כנסת אברהם אבינו	צפת	פעילות חינוכית העשרתית
בונים יחד ומסכמים יום	מכתב מארץ ישראל	מנוחה בנופי ארץ ישראל	דקלום לסיום	מסע שמח בארץ ישראל	סיום יום

בשבוע זה נצא למסע בין ערי ארץ ישראל, נלמד להכיר את המראות
הייחודיים של כל עיר, את הסיפורים המרתקים שמאחורי רחובותיה
ואת גדולי ישראל שהפכו אותה למיוחדת.

דרך חוויות, משחקים וסיפורים נבין איך כל עיר יוצרת חלק חשוב
מהמארג הגדול של הארץ שלנו, נתחיל בירושלים עיר הקודש,
נעבור דרך ערי הקודש הנוספים כמו טבריה וחברון. וכן נלמד על
ההתיישבות בעיר פתח תקוה.

ירושלים- עיר הקודש

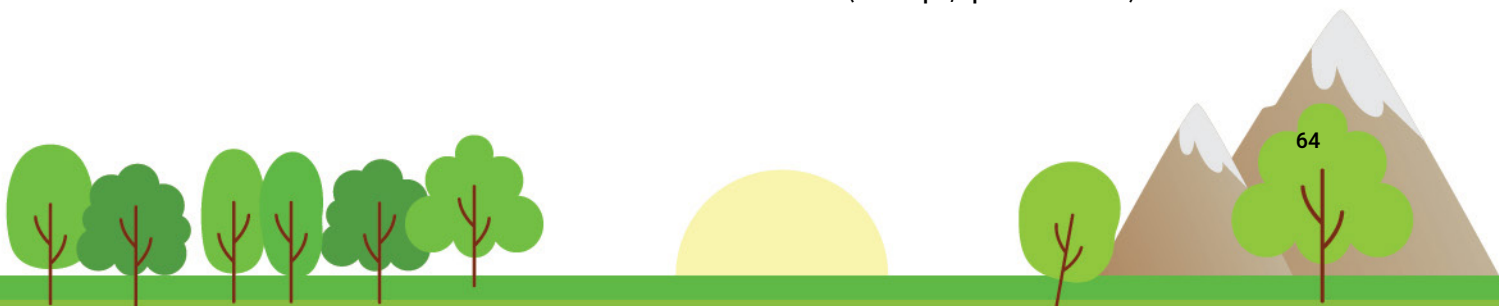
"בשעה שברא הקדוש ברוך-הוא את אדם הראשון הראהו מסוף העולם ועד סופו...
כיוון שהגיע למקומה של ירושלים אמר לו הקדוש ברוך-הוא: כאן, במקום זה, עתידה
שתיבנה בירתם של ישראל". (מדרש רבה)

מטרות הפעילות

- היכרות ראשונית עם ירושלים כעיר הבירה בארץ ישראל.
- פיתוח הבנה בסיסית של מושגים: עיר מוקפת חומה, בתים מאבן, בנייה צפופה.
- חיזוק תחושת השייכות לארץ ולמקומות הקדושים.
- עידוד חשיבה ערכית באמצעות שיתוף במעשים טובים וכמיהה משותפת לבניית בית המקדש.

עזרים

- מפת ארץ ישראל
- תמונה של ירושלים העתיקה / בתים מאבן
- תמונה של בית המקדש
- אבנים (אבני משחק / קוביות)

מהלך הפעילות

א. פתיחה – "מגלים את ירושלים"

1. מושיבים את הילדים במעגל ומציגים את מפת ארץ ישראל.
2. מתחילים במשפט פתיחה לשבוע זה- השבוע נלמד על ערים מעניינות בארץ ישראל בכל יום על עיר אחרת.
3. העיר הראשונה שלנו- מצביעים על ירושלים ואומרים:
"זוהי ירושלים – עיר הבירה של ארץ ישראל"
היא עיר קדושה ומיוחדת. לפני הרבה שנים בית המקדש היה בנוי בה.
כיום בית המקדש חרב נשאר לנו רק הכותל המערבי (קיר אחד הבנוי מאבנים גדולות)
שבו היהודים מכל הארצות באים להתפלל ולבקש את כל הבקשות שלהם
ובעיקר להתפלל שד' יביא את המשיח ויבנה לנו שוב את הבית המקדש
4. מסבירים בקצר:
 - פעם העיר הייתה מוקפת חומה.
 - הבתים היו קרובים זה לזה ובנויים מאבן.
5. מציגים תמונה של בתי ירושלים ואומרים:
"כך נראים הבתים – בנויים מאבן ומיוחדים מאוד".

ב. פעילות מרכזית – "בונים יחד"

1. כל ילד מקבל אבן.
2. שואלים- מה אנחנו יכולים לעשות בכדי שיבנה לנו בית המקדש? לעשות מצוות ומעשים טובים.
3. מסבירים:
"עכשיו נבנה יחד את בית המקדש. לפני שמניחים את האבן, כל אחד משתף במשהו טוב שהוא עשה -מצווה או כל מעשה קטן טוב"
4. הילדים מניחים בתורם את האבנים ויוצרים חומה אחת גבוהה.
5. מדגישים שבית המקדש נבנה רק כשכולם מוסיפים מעשים טובים משלהם.

ג. שירה משותפת ותפילה

נבחר שיר מוכר לילדים על בקשה לבנית בית המקדש או שיר תפילה וגעגועים
נעמוד יחד סביב החומה נניח ידיים על הכתפיים של החברים ונשיר יחד.

ד. מבצע של מעשים טובים

נפתח במבצע שבועי בו הילדים מביאים פתקי מצוות מהבית מכניסים לתוך קופסא
מיוחדת או מייחדים קיר לצורך פעילות זו.

הרחבת הפעילות לבוגרים:

נציג את המפה ונבקש מהילדים לזהות את העיר שלהם ואת ירושלים.
נזמין אותם לצייר או להצביע עם האצבע על המפה את המסלול הדמיוני מהבית
שלהם לירושלים.

טבריה

מטרות הפעילות

- היכרות ראשונית עם העיר טבריה ומיקומה על מפת ארץ ישראל.
- הבנת מושגי יסוד: עיר, ים/אגם, שוק.
- פיתוח מודעות לאיכות הקול (חזק / שקט / נעים).
- הבחנה בין סיטואציות שונות והקול המתאים להן.
- חיבור בין משחק למצבי חיים יומיומיים.

עזרים

- מפת ארץ ישראל גדולה
- תמונה של הכינרת
- תמונה של שוק
- סלסילות, קופסאות, פירות וירקות משחק
- מטפחות / כובעים לתפקידים

מהלך הפעילות

א. פתיחה – "מגלים את טבריה"

1. מושיבים את הילדים במעגל ומציגים את מפת ארץ ישראל.
2. מצביעים על טבריה ואומרים:
"זוהי טבריה – עיר בארץ ישראל".

ב. כמה עובדות על טבריה-

- העיר טבריה ממוקמת ליד הכינרת, מהי כינרת?
ים קטן – יש בה מים, דגים וסירות.
- בעיר טבריה קבורים כמה אנשים צדיקים כמו-
ר' מאיר בעל הנס, ר' עקיבא, הרמב"ם. כולם חיו לפני הרבה שנים ונפתרו קברו
אותם בטבריה אנשים רבים מכל הארץ באים להתפלל ליד הקברים שלהם.

- בטבריה ישנו שוק עירוני-
מציגים תמונה של שוק ושואלים:
מה אתם רואים כאן?
מסבירים בפשטות:
שוק זה מקום שיש בו הרבה דוכנים
אנשים מוכרים וקונים אוכל. פירות וירקות ועוד כל מיני דברים.

ג. פעילות חברתית- "השוק של טבריה"

1. פתיחה - שיח קצר- הכנה לקראת נושא- איכות הקול

נשאל -

האם בשוק כולם מדברים אותו דבר?
למה המוכרים לפעמים מדברים בקול חזק?
בואו נדגים יחד שוק

2. הצגה מודרכת - "זה מתאים או לא?"

נבחר 3-4 ילדים שיציגו שוק מול הקבוצה.
כל ילד יקבל תפקיד (מומלץ לבחור ילדים שיתאימו לתפקיד)
לאחר מכן נעצור את ההצגה ונבקש מכל שחקן לאמר משפט אחד לפי הנחייה
בהתאמה לטון הדיבור שנבקש ממנו.
לאחר כל משפט ננתח יחד עם הקבוצה האם טון הדיבור מותאם לסיטואציה או לא.
סיטואציות לדוגמה:

מוכר שצועק בקול: "תפוחים! תפוחים!"

קונה שצועק חזרה: "אני רוצה בננה!!!"

ילד שעומד בתור ולוחש ממש בקול כמעט ולא נשמע: "עכשיו תורי..."

הילדים עונים יחד (כן / לא) בליווי מחיאת כף או סימן מוסכם.

3. תרגול בתנועה – "קול ותנועה"

לכל סוג קול תנועה קבועה:

- קול חזק – ידיים פתוחות למעלה
- קול שקט – אצבע על הפה
- קול נעים – יד על הלב

4. חיבור לחיי היום־יום

נשאל את הילדים האם תמיד צריך להשתמש באותו טון? מתי לדעתכם צריך לצעוק? מתי לדבק בלחש?

נציג סיטואציות מחיי היום יום, הילדים חושבים מה הטון המתאים ומשיבים בקול ותנועה:

מדברים בגן עם חבר
מבקשים עזרה מהגננת
יש שרפה רוצים לקרא לעזרה.
התינוק ישן ואני רוצה משהו מהחדר
מבקשים מחבר להעביר לי צבע
אמא מתפללת ואני משחק עם אחותי.

5. סיכום

נדגים כמה סיטואציות יוצאות דופן בהם אנחנו מתנהגים מול חברים בצורה לא נעימה ולא מותאמת חברתית.

מומלץ להציג קצת בהגזמה כדי שהילדים יוכלו להבין כמה זה לא נעים לסיום נדקלם- "אם לרכוש חברים רוצים- בקול נעים רק מדברים"

ד. סיום ליום על העיר טבריה

נחזור בקצרה שוב על העובדות בעיר טבריה- נזכיר שוב את המיקום על המפה, ונחזק מה למדנו דרך ההצגה של שוק בטבריה.

פתח תקווה – עיר ההתיישבות הראשונה במרכז הארץ

מטרות הפעילות:

- הכרות עם פתח תקווה וההיסטוריה של ההתיישבות במקום.
- חיזוק תחושת שייכות והבנה של ערכות הדדית ושיתוף פעולה.
- חיזוק שיתוף פעולה ועבודה בקבוצה.
- פיתוח תחושת אחריות אישית בתוך פרויקט קבוצתי.

עזרים:

- מפת ארץ ישראל
- תמונות ישנות של פתח תקווה / ביצות והסביבה
- בריסטול A3 לכל קבוצה. (4-5)
- דפי אלמנטים מודפסים (חקלאי, כלי עבודה, עצים)
- צבעים, טושים, דבק, מספרים

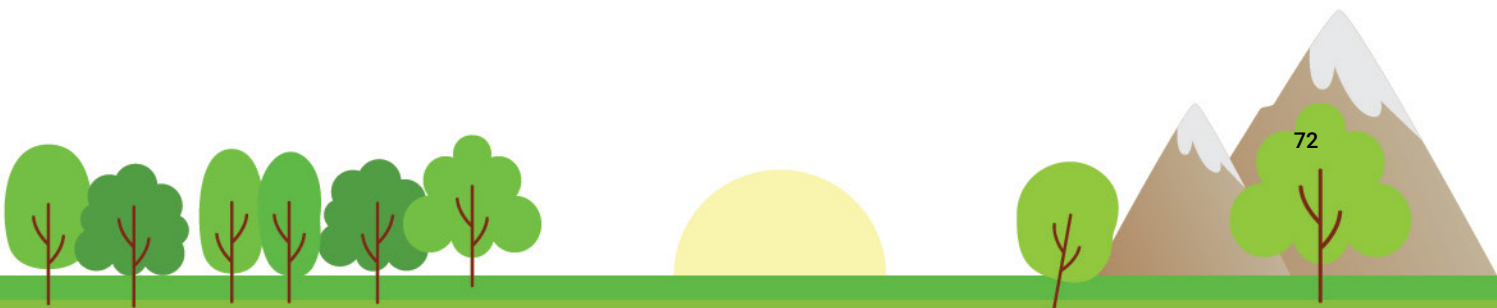
מהלך הפעילות:

א. פתיחה – דמיון מודרך ושיח

1. הילדים יושבים במעגל.
2. המנחה מוביל דמיון מודרך:

"תעצמו לרגע עיניים... ודמיינו שאתם מגיעים עם המשפחה למקום חדש. מה אתם רואים? רק ביצה עצומה מלאה מים ובוץ, יתושים, אין בית, אין חשמל, אין דרך..."

הם חלמו לבנות יישוב חדש בארץ ישראל. הם נטעו עצים, בנו בתים, ניקזו ביצות, הם לא ברחו כפי שעלולים היו לעשות. הם התחילו את ההתיישבות היהודית החדשה בארץ. הם קראו למקום: פתח תקווה. את השם לקחו מפסוק מהושע ב, י"ז: "וְנָתַתִּי לָהּ אֶת כְּרִמְיָהּ מִשֵּׁם וְאֶת עֵמֶק עֲכוֹר לְפֶתַח תְּקוּהָ". מכיוון שהייתה ההתיישבות הראשונה במרכז הארץ קוראים לה גם אם המושבות.

3. שיחה קצרה:

- למה אנשים בכלל בחרו להגיע לכאן
 - מה היה צריך לעשות כדי שהמקום יהפוך ליישוב?
- היהודים מכל הארצות בכל השנים חלמו להגיע לארץ ישראל ארץ הקודש ולכן הסכימו לחיות בצורה לא נוחה ואפילו קשה וגם לעבוד קשה העיקר לזכות לגור בארץ ישראל.

4. מציגים תמונות ישנות של פתח תקווה ומספרים: "רצו לקיים מצוות יישוב ארץ ישראל, נטעו עצים, ניקזו ביצות והקימו יישוב חדש – פתח תקווה".

ב. מפה והיכרות עם המקום

1. מציגים את מפת ארץ ישראל ומצביעים על מיקום פתח תקווה.

2. מסבירים בקצרה:

- פתח תקווה היא ההתיישבות הראשונה במרכז הארץ.
 - ההקמה הייתה קשה מאוד – אדמה ביצתית, יתושים, מחלות.
3. הילדים מסמנים את מיקום פתח תקווה על המפה הגדולה.

ג. פעילות יצירתית בקבוצות

1. חלוקת קבוצות ותפקידים:

- מחלקים את הילדים לקבוצות של 4-6.
 - לכל ילד בקבוצה תפקיד מוגדר:
1. צובע את הרקע (אדמה ושמיים).
 2. גוזר את האלמנטים (חקלאי וכלי עבודה).
 3. צובע את העצים.
 4. גוזר את העצים.
 5. מדביק את כל האלמנטים על הבריסטול.

2. ביצוע היצירה:

- כל קבוצה יוצרת את היצירה שלה על הבריסטול.
- נסתובב בין הקבוצות, ונוודא שהילדים עובדים בשיתוף, מקשיבים אחד לשני, ומתואמים.

3. תחרות חברתית:

- בסיום, כל קבוצה מציגה את היצירה שלה.
- ניתן להעניק ניקוד על:
 - עבודה משותפת – האם כל הילדים ביצעו את התפקידים שלהם יחד.
 - אווירה טובה – שיתוף פעולה, עזרה הדדית, הנאה בתהליך.
- מדגישים שהמטרה היא לא "היצירה היפה ביותר", אלא ההצלחה בשיתוף פעולה וביחד.

ד. סיכום וחיזוק תחושת שייכות

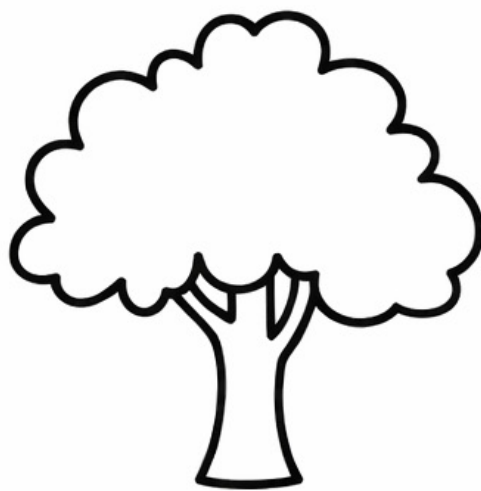
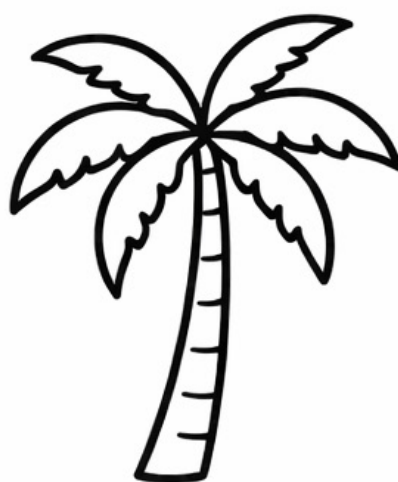
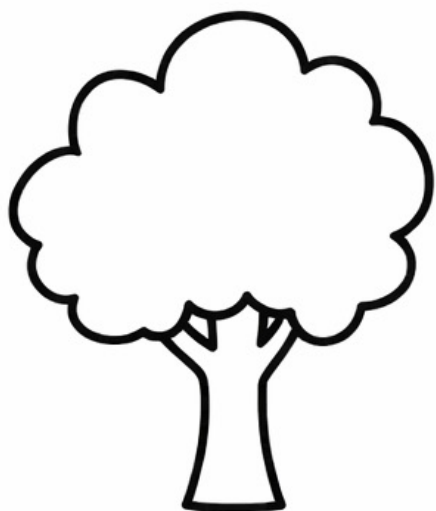
1. חוזרים למעגל עם הילדים.
2. שיחה:
 - מה למדנו על פתח תקווה?
 - איך אנשים עבדו יחד כדי להקים את העיר?
 - איך אנחנו יכולים לעזור ולעבוד יחד?

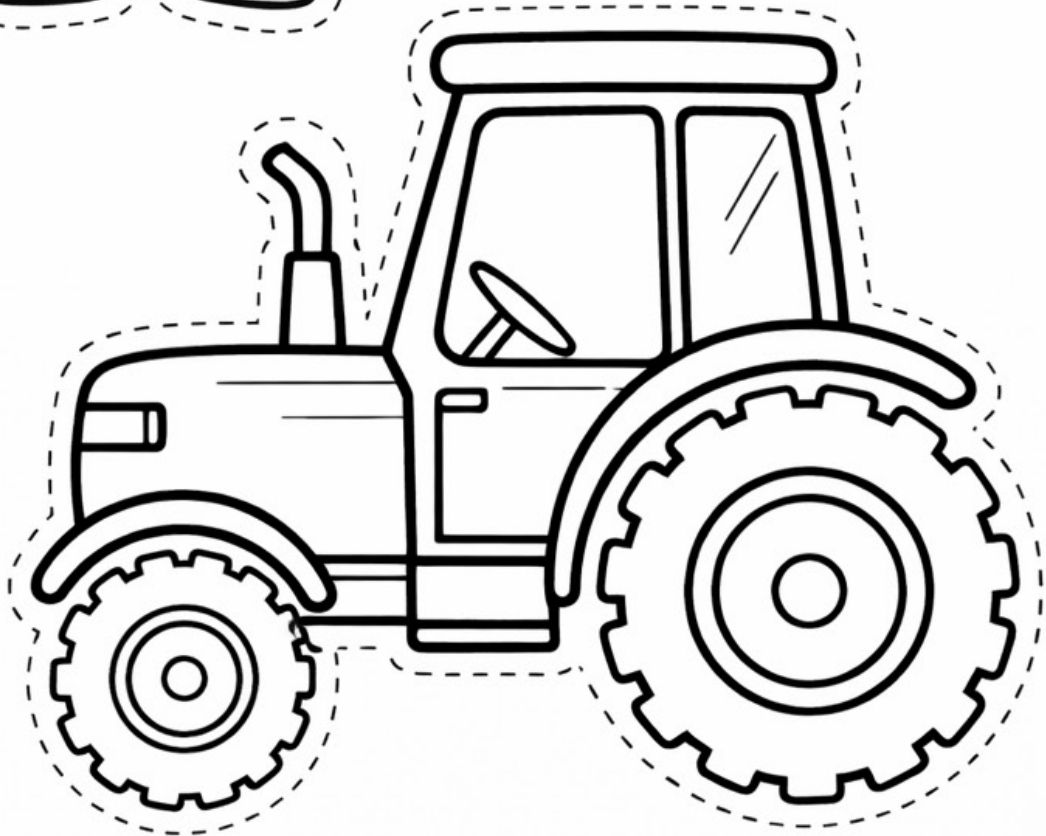
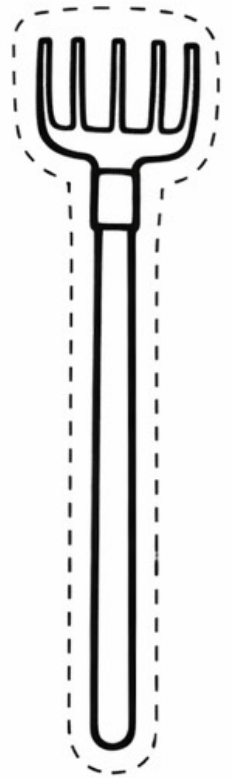
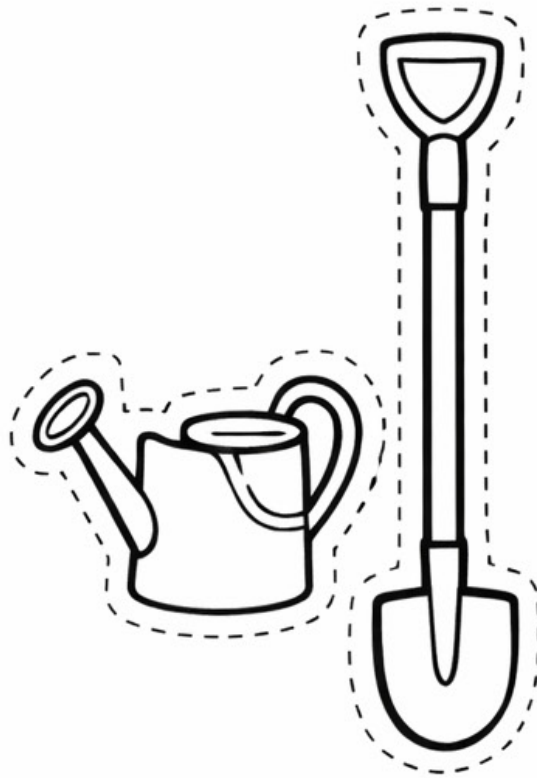
הרחבת הפעילות לבוגרים:

- נציג את המפה ונבקש מהילדים לתכנן מסלול דמיוני מהבית שלהם לפתח תקווה.
- נשלב שיחה על תכנון, מסלול נכון ושיתוף פעולה בקבוצה.

רביעי ייחודי

בית כנסת אברהם אבינו- חברון

שבוע שלישי - סיפור והצגה

יום רביעי שלנו נפתח במסע לעולם הדמיון! הילדים נחשפים לסיפור חי ומודרך, ואז לאט-לאט נכנסים לתוך עולם הדרמה: איך עומדים על במה, איך מביעים רגש, איך מקשיבים לשחקן שמולך.

מטרה:

לפתח ביטוי רגשי, שפת גוף, הקשבה ועבודת צוות - בדרך חווייתית ומהנה.

פתיחה קבועה:

רביעי הגיע -

מה מחכה?

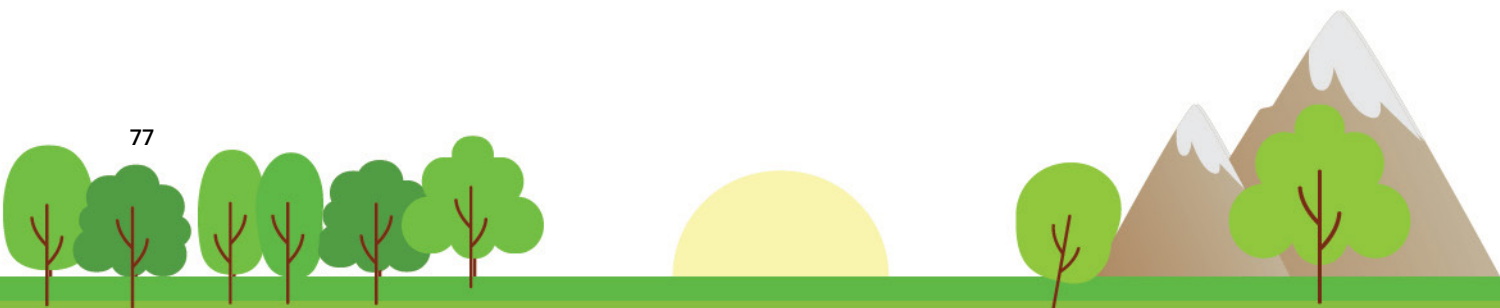
הפתעה בכל פעם -

לא נגלה!

דרמה, חרוזים, אנגלית וצחוק,

ומשחקים של פעם -

כמו קסם מתוק!

מטרות הפעילות

- הכרת עיר חברון והמיקום שלה בארץ ישראל.
- פיתוח סקרנות, הבנה בסיסית של מיקום ומפה.
- חיזוק הקשבה, הבנת סיפור והבעה דרך תנועה ודרמה.
- טיפוח שיתוף פעולה ויכולת ביטוי אישי בקבוצה.

עזרים

- מפה גדולה של ארץ ישראל עם סימון ערים מרכזיות
- תמונות של העיר חברון – מבנים, חומות, רחובות
- תמונה של מערת המכפלה

מהלך הפעילות

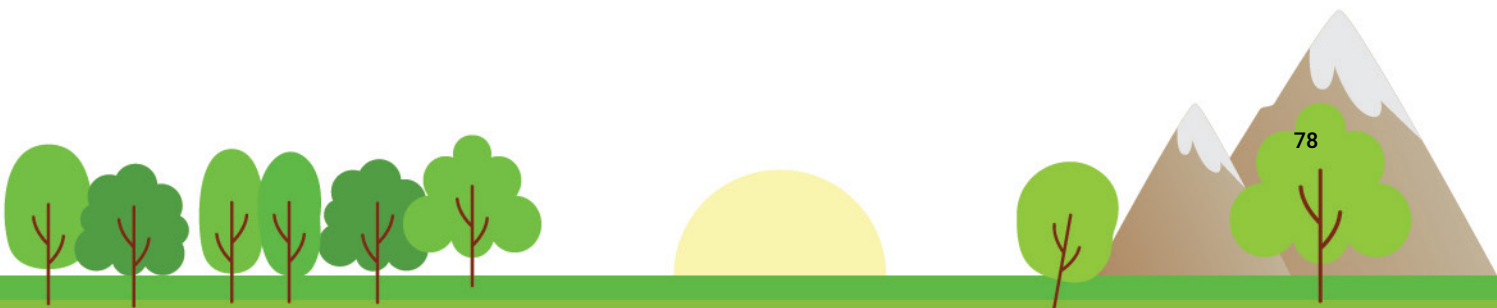
א. פתיחה – "מיקום חברון על המפה"

1. מציגים את מפת ארץ ישראל ומראים איפה נמצאת חברון.
2. מסבירים בקצרה: חברון היא עיר עתיקה, עם בתים מאבן, רחובות צפופים וחומה שמקיפה חלקים מהעיר.
3. בחברון יש לנו את קבר האבות הקרוי- מערת המכפלה -זוהי מערה מאוד מאוד ישנה בעיר חברון, שם קבורים האבות והאימהות (אברהם ושרה, יצחק ורבקה, יעקב ולאה) אנשים באים לבקש ולהתפלל.

ב. סיפור – בית הכנסת אברהם אבינו

1. מספרים בקצרה לילדים:

פעם, בערב יום כיפורים, ניסו האנשים בבית הכנסת במרכז העיר להתכנס לתפילה, אך לא הצליחו להשיג מנין (10 אנשים).
פתאום הגיע איש לא מוכר, הצטרף אליהם, התפלל ולקח חלק בתקיעת השופר – ואז נעלם.
לילה אחד חלם גבאי בית הכנסת חלום, והאיש אמר לו: "אני אברהם אביכם".
מאז קראו לבית הכנסת: "בית הכנסת אברהם אבינו".

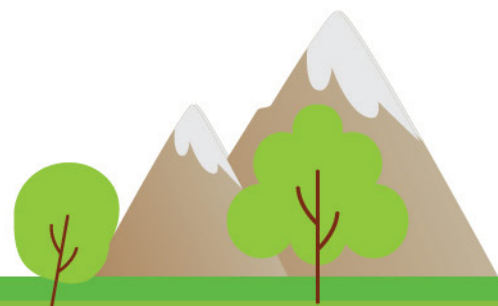
ג. פעילות דרמה – "סיפור חי בתנועה"

1. מחלקים את הילדים לקבוצות קטנות (3-5 ילדים בקבוצה).
2. כל קבוצה מייצגת סצנה קצרה מהסיפור:
 - סצנה 1: האנשים מנסים להתכנס למניין.
 - סצנה 2: מגיע האיש המסתורי ומצטרף.
 - סצנה 3: האיש נעלם והגבאי חולם.
3. הילדים משתמשים בידיים, רגליים והבעות פנים כדי להראות רגשות ותנועה.
4. אפשר לעבור בין הקבוצות ולעודד חיקוי של פעולות הסיפור.

סיכום קצר

נשאל את הילדים:

"למה קראו לבית הכנסת אברהם אבינו?"

צפת

מטרות הפעילות

- הכרת העיר צפת והמיקום שלה בצפון ארץ ישראל.
- פיתוח סקרנות, הבנה בסיסית של מיקום ומפה.
- טיפוח שיתוף פעולה ויכולת ביטוי אישי בקבוצה.
- פיתוח חשיבה יצירתית ומוטוריקה עדינה באמצעות בנייה וצביעה.

עזרים

- מפה גדולה של ארץ ישראל עם סימון צפת.
- תמונות של העיר צפת – סמטאות, בתים, בתי כנסת.
- דמויות בובות, מכוניות קטנות או קוביות משחק.
- קרטון, מדבקות, צבעים וטושים.
- ציורים מודפסים של אתרים בצפת (לחלוקה לקבוצות).

מהלך הפעילות

א. פתיחה – "מיקום צפת על המפה"

1. מציגים את מפת ארץ ישראל ומראים את מיקום צפת בצפון.
2. מסבירים בקצרה: צפת היא עיר עתיקה, עם בתים מאבן, סמטאות צרות וציוריות, וגבעות סביב לפני הרבה שנים גרו שם הרבה צדיקים- היום הם קבורים שם בבית החיים הגדול.
3. מציגים תמונות של העיר כדי להראות את הנוף, הסמטאות והבתים.

ב. חלוקת קבוצות והסבר כללים

1. מחלקים את הילדים ל-5 קבוצות, כל קבוצה מקבלת ציור של אתר בעיר.
2. מסבירים כללי עבודה משותפת:
 - מתחלקים בצביעה ובחרים צבעים יחד.
 - עובדים לפי בתור.
 - מדברים אחד עם השני ומקשיבים לרעיונות של החברים.

ג. צביעה והכנת הציורים לתלת-מימד

1. כל קבוצה צובעת את הציור שלה בשיתוף פעולה.
2. מדביקים את הציור על קרטון כך שיוכל לעמוד על הרצפה.

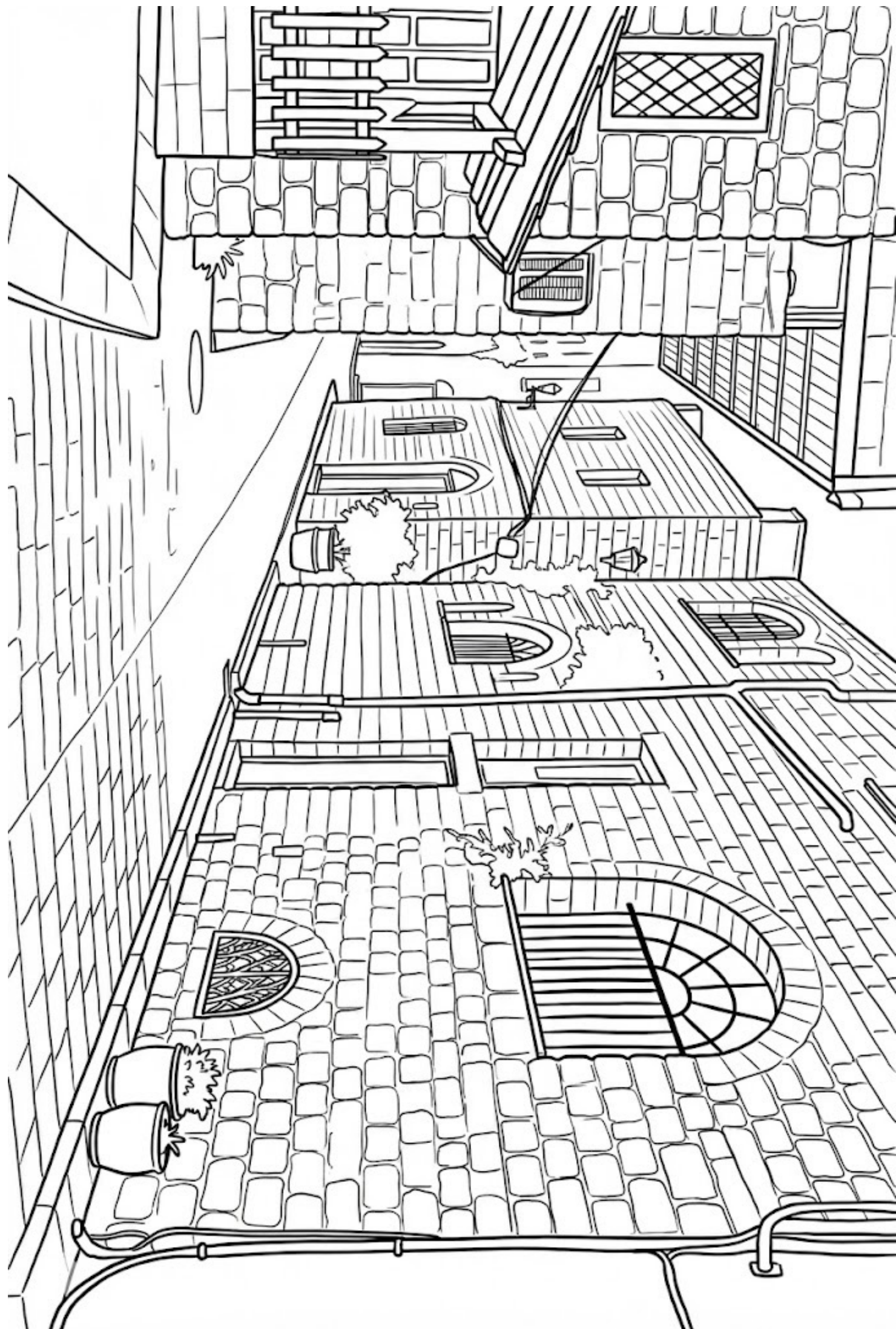
ד. בניית העיר צפת בתלת-מימד

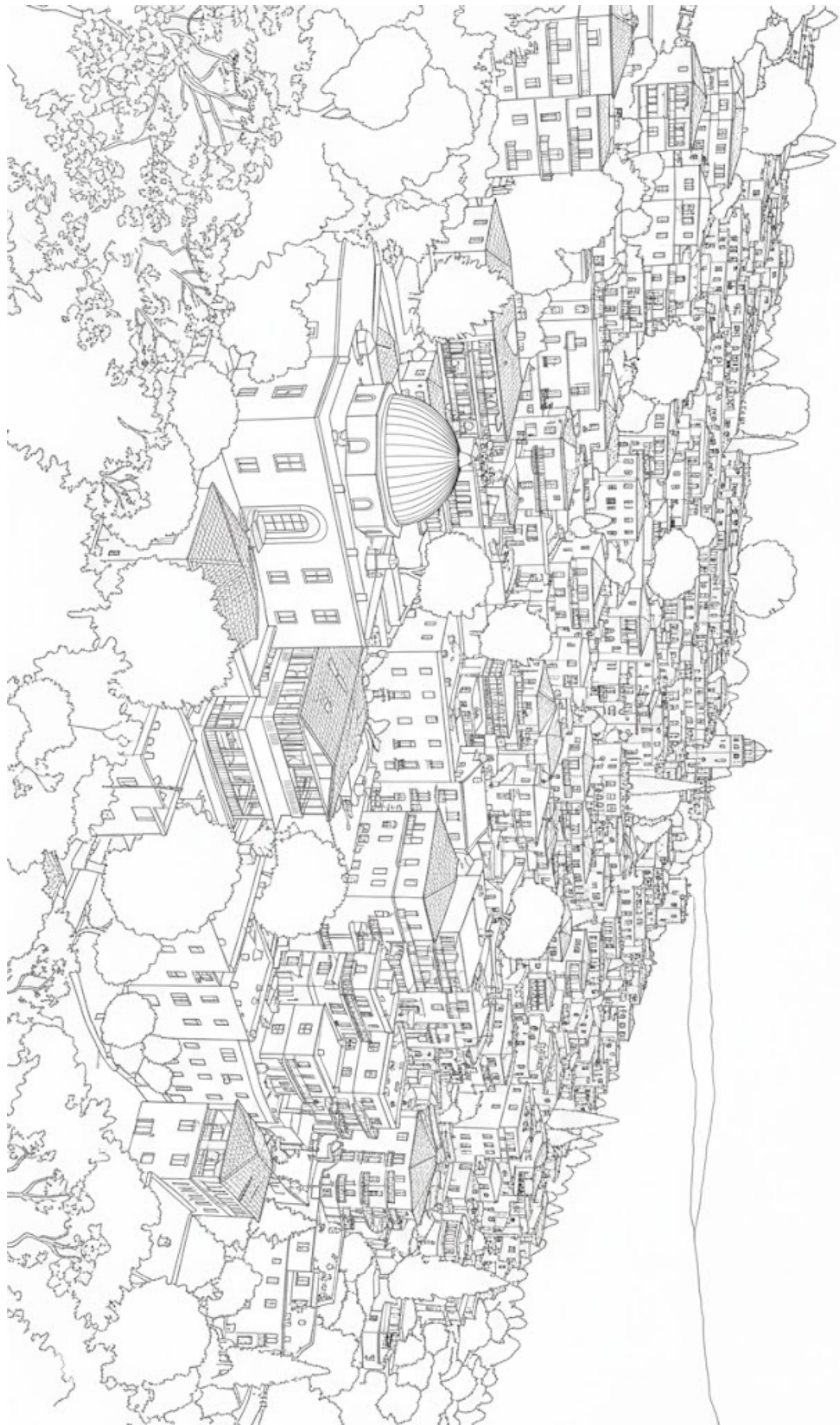
1. ממקמים את כל הקבוצות על הרצפה ומתחילים להרכיב את העיר.
2. מביאים בובות, מכוניות וקוביות משחק להשלמת הנוף והסמטאות.
3. מוסיפים נוף הררי ועצים מסביב לצפת כדי להמחיש את ההרים והטבע.
4. אתרים שיוצגו:

- קבוצה אחת – "ברוכים הבאים לעיר צפת"
- קבוצה אחת – בית החיים
- קבוצה אחת – בית כנסת הארי
- קבוצה אחת – בית כנסת הבת עין
- קבוצה אחת – סמטאות העיר והגבעות

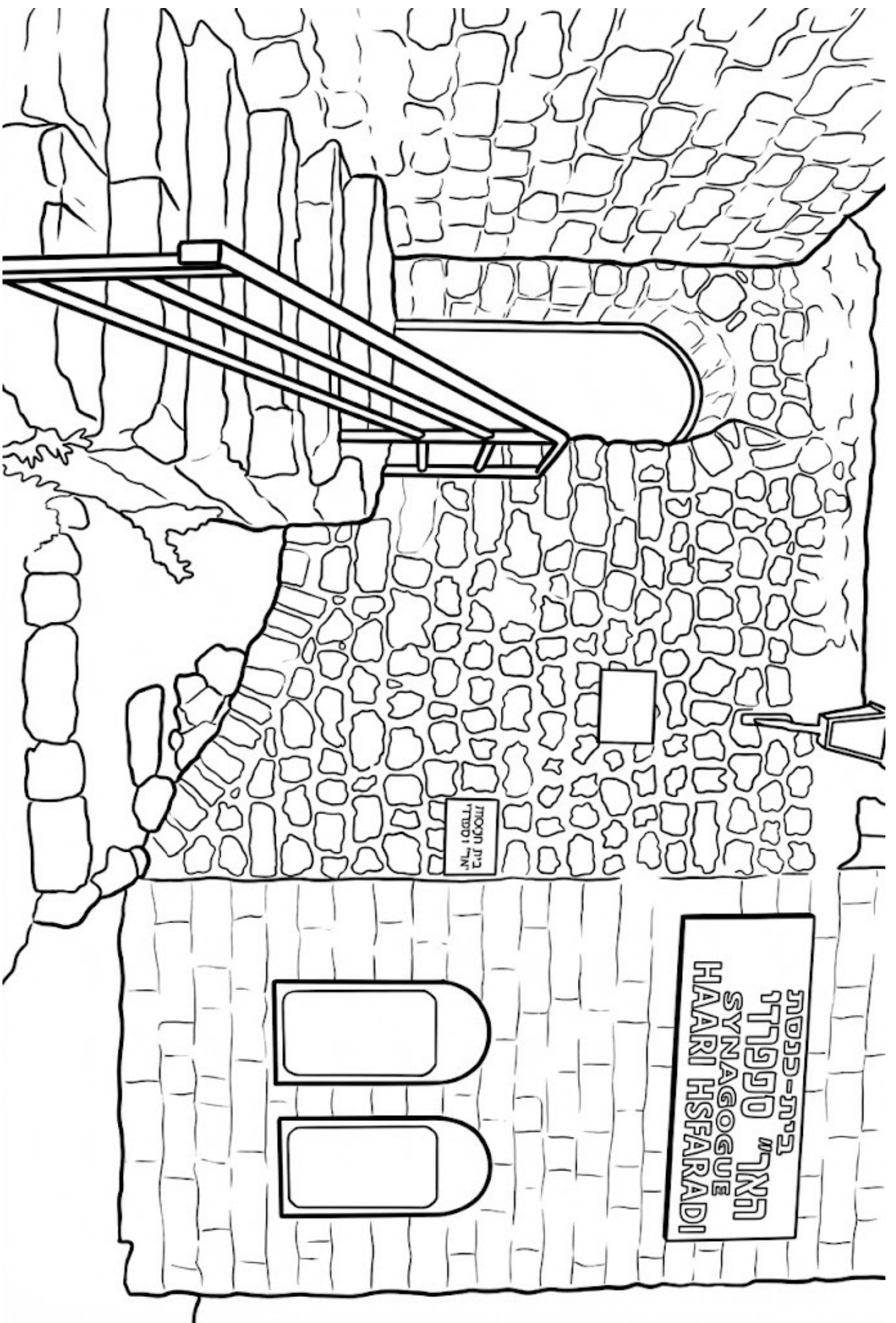

בית-כנסת
הארי ספאראדי
SYNAGOGUE
HAARI HSFARADI

בית-כנסת
הארי ספאראדי

שבוע רביעי -

"חביבותה של ארץ ישראל והמצוות התלויות בה"

קדושת הארץ, פירותיה ומצוותיה הייחודיות.

יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד' רביעי ייחודי	יום ה'	
מתחילים במעגלים	שמי והעיר שלי	הרוח נושבת בארץ ישראל	דיקלום קבוע לרביעי בשבוע	אותיות וערים	פתיחה והתכנסות
ארוחת צהריים	ארוחת צהריים	ארוחת צהריים	ארוחת צהריים	ארוחת צהריים	ארוחת צהריים
אהבת ארץ ישראל	מצוות הפרשת חלה	מצוות תרומות ומעשרות	יום אנגלית מצוות ביכורים	שמיטה	פעילות חינוכית העשרתית
בונים יחד ומסכמים יום	מכתב מארץ ישראל	מנוחה בנופי ארץ ישראל	דקלום לסיום	מסע שמח בארץ ישראל	סיום יום

בחביבותה של ארץ ישראל, נלמד על המצוות התלויות בארץ כמו- הפרשת חלה, תרומות ומעשרות, ביכורים ושמטה. נספר סיפורים ונעסוק בפעילויות חווייתיות. נגלה כיצד המצוות הייחודיות לארץ מחברות אותנו למקום ולשורשים שלנו. השבוע נפתח את עינינו ליופייה המיוחד של הארץ ולערכים המיוחדים שהיא מזמנת לנו.

אהבת ארץ ישראל

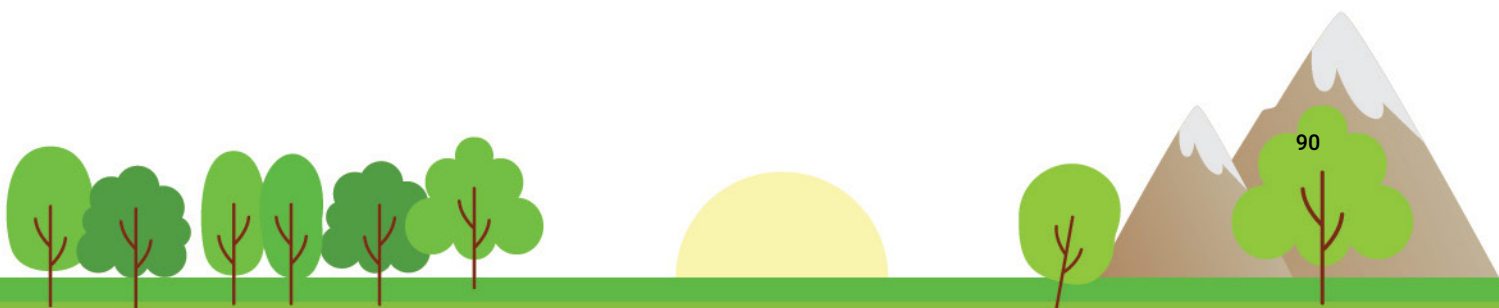
"ארץ אשר ה' אלוקיך דורש אותה תמיד עיני ה' אלוקיך בה" (דברים י"א, י"ב)

מטרות:

- פיתוח סקרנות וחשיבה חוקרת באמצעות ניסוי בצבעי פרחים.
- חיבור רגשי-ערכי לקדושת ארץ ישראל.
- חיזוק הנושא בעקבות סיפור קצר ומשמעותי.

עזרים:

- 2 פרחים חיים בצבע לבן עם גבעול
- צבעי מאכל ב3 צבעים שונים (כמה טיפות)
- 3 כוסות לניסוי
- דף משימה תפזורת שמות ארץ ישראל
- פתיחת שבוע "מצוות התלויות בארץ"

מהלך:

נאסוף את הילדים למעגל ונספר ברגש: (לפי רמת ההבנה של הקבוצה)
משה רבינו היה הנביא הראשון של עם ישראל.
הקב"ה הודיע לו כי לא יוכל להיכנס יחד עם כל עם ישראל לארץ ישראל.
חמש מאות וחמש עשרה תפילות התפלל משה רבינו לפני הקב"ה, כדי שה' יבטל את הגזירה מעליו והוא יזכה להיכנס לארץ ישראל.
מדוע רצה משה רבינו להיכנס לארץ ישראל? אמר משה רבינו: הרבה מצוות נצטוו ישראל ואין מתקיימין אלא בארץ ישראל, אכנס אני לארץ כדי שיתקיימו כולן על ידי (תלמוד בבלי, מסכת סוטה דף יד עמוד א) בארץ ישראל יש מצוות מיוחדות שאי אפשר לקיימן בחוץ לארץ.
גם גדולי ישראל לאורך הדורות, גם אלו שגרו בחוץ לארץ, חפצו בכל ליבם לקיים מצוות חביבות אלו.
לדוגמא, ה"בן איש חי" (צדיק גדול שהיה חי לפני הרבה שנים) וגדולי תורה נוספים קנו חלקת אדמה בארץ ישראל, כדי שהשליחים שלהם יזכו לקיים עבורם מצוות אלו.
כשנכנס ל"חפץ חיים" יהודי מהעיר לודז' שבפולין ובפיו שאלה: האם למכור את כל מה שיש לו בפולין ולעלות לארץ? השיבו החפץ חיים: "סע לארץ ישראל, וקנה שם קרקע (חלקת אדמה) בכל כספך".
כל חייו רצה החפץ חיים לזכות לעלות לארץ ולקיים את המצוות התלויות בארץ. הוא עצמו, אמנם, לא זכה, אך הוא עודד אחרים לרכוש חלקת אדמה בארץ הקודש.
בזכות המצוות המיוחדות שיש בארץ ישראל כי האדמה שלה מקודשת יותר מכל הארצות- כי באדמתה מקיימים הרבה מצוות.
רבי יצחק לוריא הארי הקדוש שהיה גר בצפת אמר שמי שאוכל את פירות ארץ ישראל זוכה ליראת שמיים.

א. ניסוי צבעוני בפרחים

1. נאמר בקול מעורר סקרנות:
"היום נערוך ניסוי מרתק שבו נגלה מה קורה לפרח כשהוא 'שותה' מים בצבעים שונים".
2. שואלים:
"מה פרחים צריכים כדי לגדול? איך הם שותים? האם מים יכולים לשנות את צבע הפרח?"
מעודדים את הילדים להעלות ניחושים.

3. עוברים לביצוע הניסוי הראשון:

- מניחים על השולחן פרח בעל עלי כותרת לבנים.
 - מוזגים לכוס מים ומוסיפים צבע מאכל כחול.
 - מכניסים את הגבעול לכוס.
 - מתבוננים יחד ומסבירים שהשינוי יתרחש בהמשך היום.
- נאמר: "הפרח יתחיל 'לשתות' את המים הצבועים, והצבע יעלה בגבעול עד לעלי הכותרת".

4. עורכים ניסוי נוסף ומאתגר יותר:

- מפצלים בעדינות את הגבעול לשני חלקים.
- מכינים שתי כוסות: אחת עם מים אדומים ואחת עם מים ירוקים.
- מכניסים כל מחצית גבעול לכוס אחרת.
- מתבוננים ושואלים: "מה לדעתכם יקרה עכשיו?"

5. מסכמים:

"הצבעים מטפסים בתוך הגבעול כמו מים בתוך קשית. כל צד של הגבעול שותה צבע אחר - ולכן גם עלי הכותרת מקבלים שני צבעים שונים".

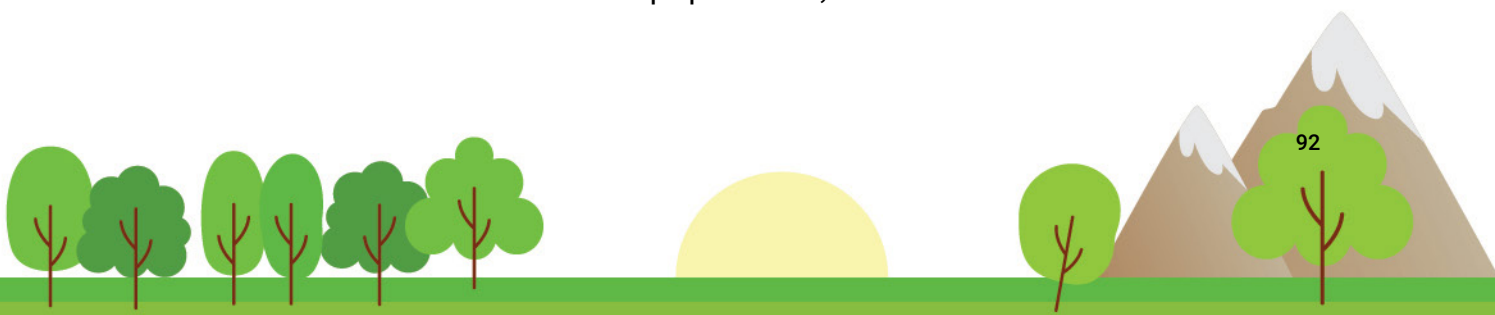
ב. שיח מחבר ומסכם-

כמו שהפרחים ינקו מהמים את הצבע המעורב בהם. כך גם הפירות בא"י סופגים קדושה מן האדמה וכך כאשר אנו אוכלים את הפירות אנחנו מכניסים לתוכנו גם את קדושת השכינה השורה על הארץ. הפירות האלו כה קדושים ולכן התחייבנו לנהוג בהם בצורה שונה משאר פירות העולם ולקיים בהם מצוות נוספות שאינן מקוימות בפירות בשאר העולם.

ג. סיפור מרגש

סיפור: הרימון שכולם חיכו לו

פעם היה איש שאהב מאוד את ארץ ישראל. הוא רצה להביא למשפחתו רימון מיוחד שגדל בארץ, כדי שיאכלו אותו בט"ו בשבט. האיש נסע, חיפש, שילם הרבה כסף, ועבד מאוד קשה – אבל סוף־סוף מצא רימון יפה! הוא שמר עליו בזהירות גדולה, שלא יתקלקל.

כשהגיע היום שחיו לו, כל המשפחה יושבה סביב השולחן בשמחה. האבא החזיק את הרימון ואמר:

"זה רימון מארץ ישראל! איזה כבוד!"

האבא פתח את הרימון... והוא בכלל לא ידע מה אוכלים בתוכו. הוא חשב שהגרעינים הם פסולת, ושהקליפה היא החלק הטעים.

אז הוא חילק לילדים את הקליפה הקשה – וכולם ישבו ולעסו אותה, למרות שהיא בכלל לא טעימה.

ואיפה היו הגרגירים המתוקים?

בפח...

אבל המשפחה הייתה כל כך שמחה לקבל פרי מארץ ישראל – שהם לא שמו לב בכלל שהקליפה קשה ולא טעימה.

ד. שאלות מסכמות

1. מה האיש רצה להביא למשפחה שלו?
2. למה הרימון היה כל כך חשוב לו?
3. איזה חלק של הרימון הוא חשב שצריך לאכול?
4. איך הרגישה המשפחה כשהיא אכלה את הקליפה?
5. מה אנחנו יכולים ללמוד מהסיפור?

ה. נספר לילדים על שמותיה השונים של ארץ ישראל

הילדים יקבלו דף תפזורת למציאת שמות ארץ ישראל.

ארץ זבת חלב ודבש (שמות ג', ח')	ארץ הכרמל (ירמיה ב', ז')
הארץ הטובה (דברים ג', כ"ה)	ארץ חמדה (ירמיה ג', י"ט)
ארץ שבעת המינים (דברים ח', ח')	ארץ הצבי (דניאל י"א, ט"ז)
ארץ דגן ותירוש (דברים ל"ג, כ"ח)	אדמת הקדש (זכריה ב', ט"ז)
אדמת ה' (ישעיהו י"ד, ב')	ציון (ישעיהו ל"ה, י')
נחלת יעקב (ישעיהו נ"ח, י"ד)	

תפזורת

לפניכם טבלה מלאה באותיות. נסו למצוא את הביטויים המופיעים במחסן המילים למטה ולהקיף אותם בעיגול.
שימו לב: המילים מתחבאות ללא רווחים (לדוגמה: ארץ הכרמל).

ש	ו	ר	י	ת	ו	ן	ג	ד	ץ	ר	א	ק
ב	א	ר	ץ	ה	כ	ר	מ	ל	ד	ו	ח	נ
ע	ר	צ	מ	ה	ד	מ	ח	ץ	ר	א	ל	ח
ת	ץ	א	ד	מ	ת	ה	ק	ד	ש	ב	ב	ל
ה	ה	א	ר	ץ	ה	ט	ו	ב	ה	ג	ו	ת
מ	צ	ו	פ	א	ר	ץ	ה	צ	ב	י	ד	י
י	ב	צ	י	ו	ן	ט	י	כ	ל	ה	ב	ע
נ	י	ל	א	מ	נ	ח	ש	ו	נ	ש	ש	ק
י	ל	ח	ת	ב	ז	ץ	ר	א	ו	מ	נ	ב
ם	א	ר	ץ	ד	ג	ן	ו	ת	י	ר	ו	ש

ארץ זבת חלב ודבש	ארץ חמדה	ארץ דגן ותירוש	ציון
ארץ הכרמל	ארץ שבעת המינים	אדמת הקדש	נחלת יעקב
הארץ הטובה	ארץ הצבי	אדמת ה'	

"מצוות הפרשת חלה"

כתב הרמב"ם (הלכות ביכורים פרק ה הלכה א'): מצות עשה להפריש תרומה מן העיסה לכהן שנאמר ראשית עריסותיכם וכו', וראשית זו אין לה שיעור מן התורה.

מטרות

- חוויה משותפת של הכנת בצק תוך שיתוף פעולה וסבלנות.
- היכרות עם תהליך התפחה ועם מה שקורה לבצק בזמן שהוא "נח".
- פיתוח שיח משמעותי בזמן ההמתנה, סביב הערך של מצוות הפרשת חלה.

עזרים

- קערה גדולה, קמח, שמרים, סוכר, שמן, מים, מלח
- כוסות וכפות למדידה
- מדבקות או דפי "סדר הפרשת חלה"
- מפות שולחן, ניירות לניקיון, מגשים להתפחה

א. פתיחה - "היום אופים חלות!"

1. נאסוף את הילדים למעגל ונאמר:
אתמול למדנו שישנן מצוות מיוחדות השייכות רק לארץ ישראל- היום נרצה ללמוד יחד על מצווה אחת חשובה- מצוות הפרשת חלה- כאשר מכינים עיסה של בצק בכמות גדולה שמעורבת במים ורוצים לאפות אותה- כמו בצק לחלות או לחמניות. צריך להפריש (להוריד) ממנה חלק מיוחד (חתיכה)- והחלק הזה נקרא "חלה"
2. היום נכין בצק לחלות ביחד. נלמד איך מערבבים, לשים, מחכים - ומה קורה לבצק כשהוא תופח. וכמובן נפריש חלה ונקיים את המצווה החשובה.
3. נשאל:
"מה צריך כדי להכין בצק? מה קורה לבצק כשהוא נח? למה הוא תופח?"

ב. הכנת הבצק – הצעה למתכון

המרכיבים

- 2 קילו קמח לבן
- 2 שקיות אבקת אפייה
- 4 כפות שמרים יבשים
- 2 כוסות סוכר
- 1 כוס שמן
- 5 כוסות מים
- 2 כפיות מלח

מהלך הכנת הבצק

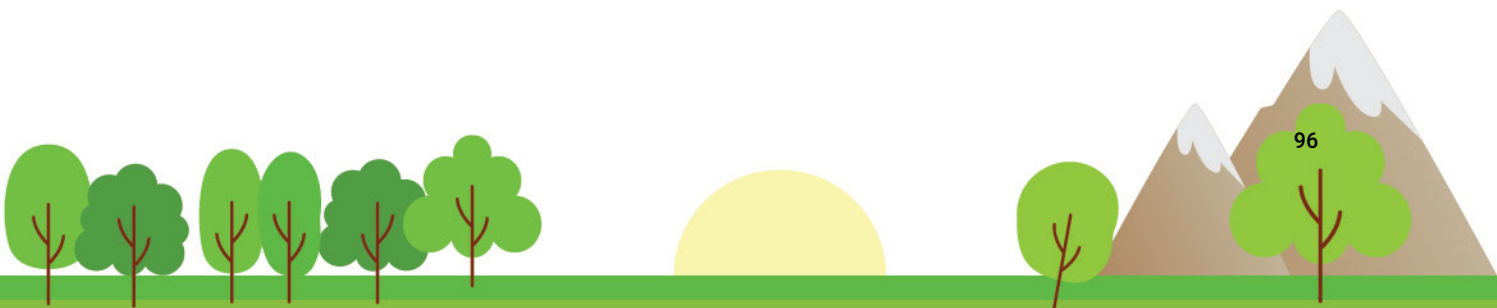
1. מניחים בקערה גדולה את הקמח, השמרים ואבקת האפייה ומערבבים.
2. מוסיפים את הסוכר, שמן, רוב כמות המים ומתחילים ללוש.
3. מוסיפים בהדרגה את שאר המים לפי הצורך - עד שנוצר בצק רך, חלק וגמיש.
4. לשים כ-7 דקות עד לאיחוד מלא.
5. אם הבצק יבש מדי - מוסיפים מעט מים. אם דביק - מוסיפים מעט קמח.
6. יוצרים כדור בצק, מורחים מעט שמן מסביב, מכסים ומתפיחים כשעתיים.
7. בזמן ההתפחה אפשר ללוש בעדינות פעם או פעמיים כדי לפתח אווריריות יפה.

ג. בזמן ההתפחה - פעילות יצירה – "סדר הפרשת חלה"

כל ילד מקבל דף עם סדר הפרשת חלה ומדביק מדבקות מיוחדות כמסגרת.

ד. לאחר התפחה – טקס הפרשת חלה.

בניח שולחן במרכז (מומלץ לכסות במפה כדי להשרות אווירה מיוחדת)
מספרים לילדים שזמן של הפרשת חלה זהו זמן גדול שאפשר לבקש יחד בקשות מד'
נפריש חלה עם ברכה, הילדים יענו אמן, ולאחר מכן נעודד את הילדים לבקש
ולהתפלל על דברים שחשובים להם.

ו. הכנת לחמנייה אישית

1. בודקים יחד איך הבצק גדל.
2. מחלקים חתיכה לכל ילד ומלמדים לקלוע חלה קטנה או להכין לחמנייה (בהתאמה לרמה של הקבוצה).
3. מניחים על מגשים ומכסים שוב למנוחה קצרה.

מצוות תרומות ומעשרות

מטרות:

- חיזוק תחושת האחריות ההדדית והעזרה זה לזה.
- פיתוח רגישות לצרכים של האחר.
- חוויה גופנית ורגשית המדגישה כובד, איטיות, תשומת לב ויחד.

א. פתיחה:

"ילדים, היום נמשיך ללמוד על המצוות המיוחדות לארץ ישראל- ישנה מצווה נוספת והיא מצוות תרומות ומעשרות"

נסביר (לפי רמת הקבוצה)

כל אדם שיש לו פרדס של פירות הוא צריך להפריש (לחלק) שתי תרומות ושני מעשרות. רק לאחר מכן ניתן לאוכלם. התרומות מיועדות לכהן ואילו המעשרות מיועדים הן ללוי, וחלקם לעניים.

ב. סיפור

נספר לילדים בהרחבה לפי רמת ההבנה:

ר' פנחס בן יאיר היה תנא (צדיק גדול). חתנו של רשב"י, ואף למד עמו תורה. מסופר כי כשהגיע ר' פנחס למקום אחד, התלוננו בפניו כי עכברים אוכלים להם את התבואה. קרא ר' פנחס לכל העכברים וגזר עליהם שיפסיקו, והחלו לצפצף. (אמרו משהו לר' פנחס בצורה שרק הוא יכל להבין)

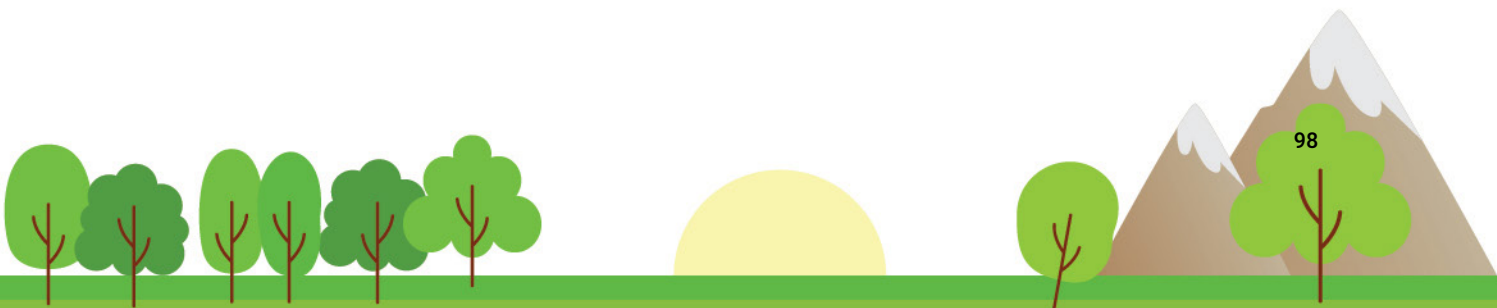
אמר ר' פנחס לאנשי המקום: 'אומרים הם כי אין התבואה מתוקנת מתרומות ומעשרות'. שאתם לא מקיימים את המצווה החשובה של תרומות ומעשרות. קיבלו עליהם לתקן תבואתם מהיום והלאה. והעכברים לא הזיקו עוד (ירושלמי דמאי, א).

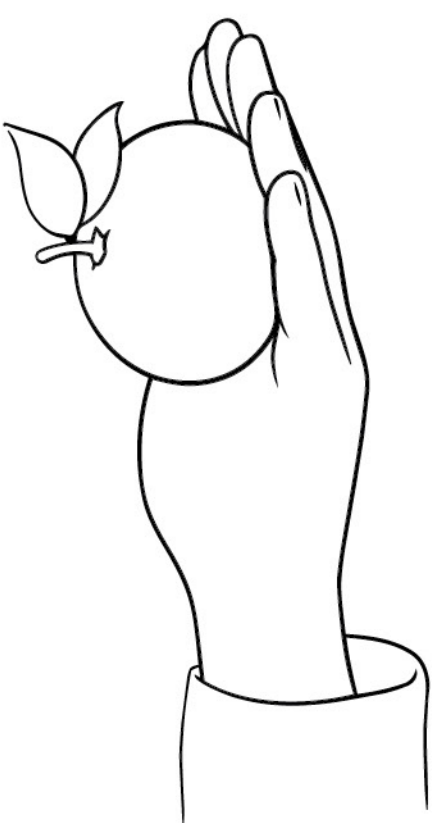
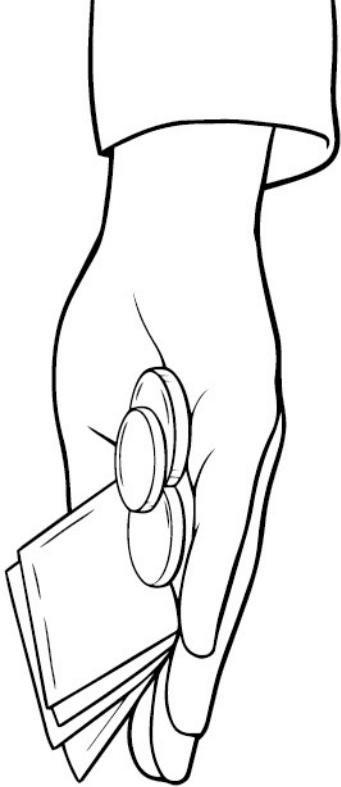
ג. שאלות מסכמות בעקבות הסיפור

- מה קרה בעיר?
- מה אמר ר' פנחס לעכברים?
- מדוע הם אכלו את התבואה?
- מה לומדים מהסיפור?

ה. דף לצביעה

מצוות התלויות בארץ - תרומות ומעשרות
הילדים יצבעו את הדף ויקשטו.

תולדות ופועליות
מצוות התלויות בארץ -

רביעי ייחודי

שבוע רביעי – יום אנגלית

יום אנגלית הוא מפגש קליל וחיובי עם השפה. דרך שירים, תנועה, ברכות פשוטות ומשחקים ויזואליים – הילדים לומדים להכיר מילים חדשות, לענות לשאלות ולהרגיש נעים עם שפה חדשה

מטרה:

חשיפה חיובית, חיזוק ביטחון עצמי בהתנסות בשפה זרה – בדרך חווייתית.

פתיחה קבועה:

רביעי הגיע –

מה מחכה?

הפתעה בכל פעם –

לא נגלה!

דרמה, חרוזים, אנגלית וצחוק,

ומשחקים של פעם –

כמו קסם מתוק!

יום אנגלית- מצוות ביכורים

מצוות עשה להביא את פירות שבעת המינים הראשונים והמשובחים (חיטה, שעורה, גפן, תאנה, רימון, זית, דבש) מן האדמה לבית המקדש, שם ניתנים לכהנים. את המצווה מקיימים בחג השבועות, ומלווה בפעולה שנקראת "מקרא ביכורים" – וידוי והודיה מיוחד המכריז על גאולת ישראל ממצרים, ומבטא את האמונה שהכל מה'. זוהי מצווה התלויה בארץ ונוהגת רק בזמן בית המקדש. שמות כג, יט: "ראשית בכורי אדמתך תביא בית ה' אלקיך".

מטרות

- חשיפה לשפה האנגלית בדרך חווייתית, באמצעות פרי משבעת המינים.
- פיתוח אוצר מילים בסיסי באנגלית – ארבעת שמות הפירות שנבחרו.
- לימוד ערכי על מצוות ביכורים.

מילים חדשות – פירות משבעת המינים

תאנה – Fig פִּיג

תמר – Date דִּיט

זית – Olive אוֹלִיב

ענבים – Grapes גִּרֵּיפס

עזרים

- כרטיסי תמונות צבעוניים של כל פרי + שם באנגלית
- סלסילות קטנות לאיסוף פירות
- חוט אדום לכל ילד

מהלך הפעילות

חלק א' – הסבר קצר על מצוות ביכורים:

פירוש המילה "ביכורים" הוא הפירות הראשונים – בכורות תוצרת הארץ. בזמן שבית המקדש היה קיים, כל מי שהיו לו עצי פרי או שדות תבואה בשטח ארץ ישראל, היה מביא מידי שנה את השיבולים או הפירות הראשונים שצמחו לו לבית המקדש בירושלים ושם מעניק אותם במתנה לכוהנים.

למה ביכורים?

לא קלה היא דרכו של החקלאי. בכל חודשי הסתיו והחורף עמל הוא וטורח מבוקר ועד לילה לחרוש ולזרוע, להבריך ולנטוע, לדשן ולסקל, להשקות ולזבל. אך זוכר הוא החקלאי היטב שפרי עבודתו ועמלו אינו מובטח. את עיניו וליבו הוא נושא השמימה

באמונה ומתפלל. לגשם של ברכה שיבוא בעיתו, ולקרני השמש שימלאו את הפירות עסיס. מבקש הוא מאדון העולמים שלא יתייבשו הפירות ולא יישרף הדגן, שלא יפגעו המזיקים ולא תזיק הרוח, שילבלבו העלים וינצו הפרחים, ויזכה בבוא העת לקצור פירות נאים ומשובחים.

ובהגיע האביב, כשהשעורה נעמדת באיביה והחיטה מתחילה צומחת, התאנה נותנת פריה והגפן מתמלא סמדר, נמלא ליבו של החקלאי שמחה וגיל. הוא יורד אל חצרו ואל שדהו וסוף סוף רואה את ראשוני הפירות מתחילים לנבוט. ברוך ה', יש שכר לעמלו ותפילותיו. ועם השמחה מגיעה ההודיה – הכרת הטוב לבורא העולם על חסדו ועל טובו ועל הארץ הטובה שנתן לנו.

את ראשוני הפירות לא יאכל בעצמו. אותם הוא יביא לבית ה' – בית המקדש בירושלים.

חלק ב' - לימוד שמות פרות משבעת המינים באנגלית.

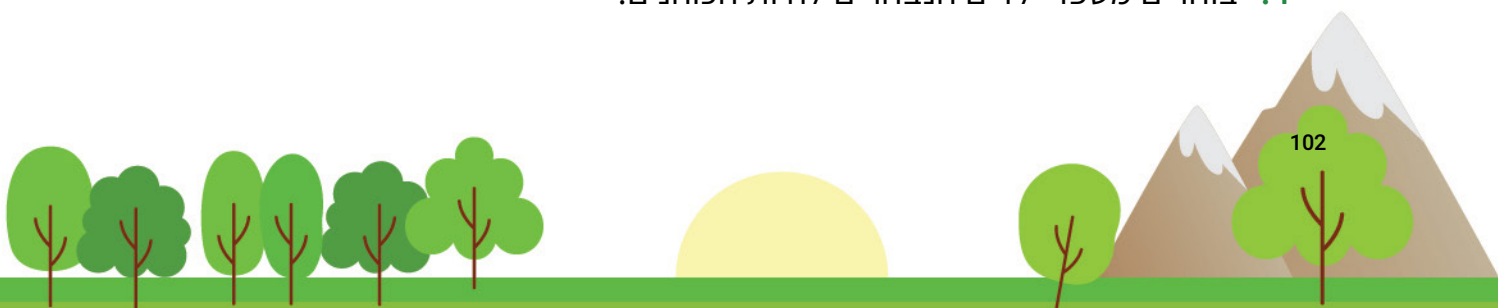
1. מציגים את תמונות הפירות
2. Fig, Pomegranate, Date, Olive. חוזרים בקול יחד על השמות באנגלית.

חלק ג' - משחק האיכרים

1. כל ילד מעמיד את הכיסא שלו בחלל החדר- הכיסא הופך להיות העץ האישי שלו.
2. כל ילד חושב איזה פרי מהפירות שנלמדו באנגלית הוא רוצה לגדל.
3. הילדים יוצאים "יום אחרי יום" לבדוק מתי יצא הפרי הראשון. (משחקים את זה בצורה דרמטית)
4. כשהפרי מופיע, הילדים מתרגשים וקושרים חוט אדום סביב העץ כדי לזכור שהם הראשונים.
5. מפזרים בחדר כרטיסי פירות שונים ובוחרים ילדים לאסוף פירות לתוך סלסלה.

חלק ד' - עולים לבית המקדש

1. חוזרים בקול על שמות הפירות: Fig, Pomegranate, Date, Olive.
2. כל ילד שאסף פרי לסלסילה שלו חוזר על שם הפרי באנגלית.
3. מכינים שיירה של ילדים עם סלסלות.
4. בוחרים מספר ילדים הנבחרים להיות הכוהנים.

5. הילדים עולים לירושלים בשירה ובריקודים ומגישים את הסלסלה לכוהנים.
6. ניתן לחזור על הפעילות שוב ולהחליף תפקידים.

חלק ד' – סיכום ושיח

נשאל:

- איך הרגשנו כשגילינו פרי ראשון?
- מדוע החקלאי צריך להביא את הפרי הראשון לבית המקדש לכהן?
- מה אנחנו יכולים ללמוד ממצוות ביכורים?
- על אלו דברים אנחנו צריכים להכיר טובה לד'?

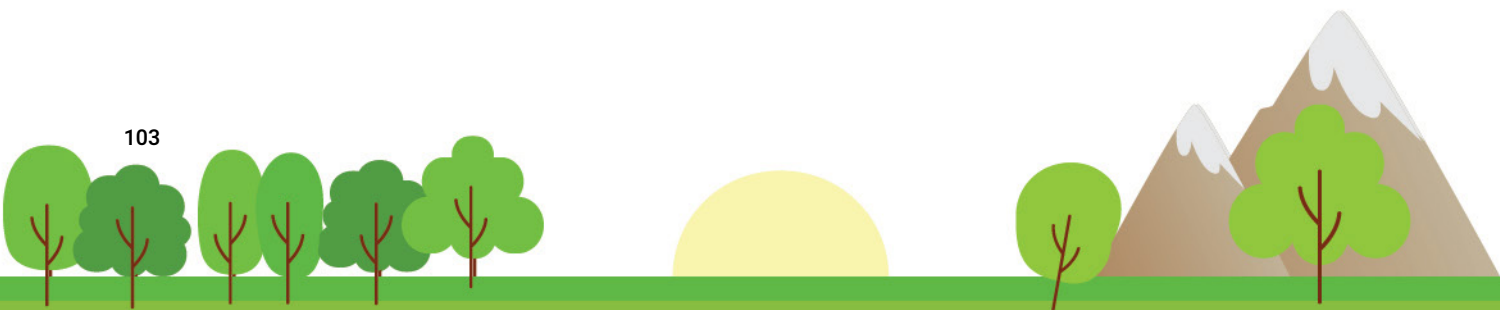
הרחבת הפעילות לבוגרים:

- התאמה בין תמונה לשם הפרי באנגלית בכרטיסים.
- משחק "מי נעלם?" – מסתירים כרטיס אחד, הילדים צריכים לזהות איזה פרי חסר ולומר את שמו באנגלית.

איזה כיף אני לומד אנגלית

איזה כיף אני לומד אנגלית

איזה כיף אני לומד אנגלית

תאנה - Fig - פיג

תמר - Date - דייט

זית - Olive - אוליב

ענבים - Grapes - גרייפס

שמיטה

נאמר בתורה (ויקרא כה, ד-ה): "ובשנה השביעית שבת שבתון יהיה לארץ

מטרות:

- הכרת מצוות השמיטה בצורה חווייתית.
- פיתוח יכולת סיפור, הקשבה ושיתוף בקבוצה.
- חיזוק הבנת המחזור החקלאי בארץ ישראל וחשיבותו.
- חיזוק תחושת שייכות ואחריות כלפי הטבע והאדמה.

עזרים:

- 2 תמונות של פירות (יש להצמיד למקל ארטיק כדי לאפשר דיבוב)
- תמונה של שדה וכיתוב של הפקר

מהלך הפעילות:

א. פתיחה במעגל - דו שיח בין הפירות לחקלאי

1. נאסוף את הילדים במעגל ונאמר:
"היום נצא לשדה ונספר מקרה מעניין"
2. נציג דו-שיח מדומה בין שני פירות:
 - הפירות שואלים זה את זה: "איפה החקלאי שלנו? למה הוא לא הגיע לעבוד?"
 - הילדים חושבים יחד: אולי הוא חולה או קרה לו משהו?
3. הפירות מוצאים את החקלאי יושב בצד הפרדס ולומד תורה.
הם שואלים אותו מדוע הוא לא מגיע כמו בכל יום לעבוד את האדמה.
 - החקלאי מסביר - נפתח חומש ויקרא (פרק כה, פס' ג-ד) ונקריא לילדים: "שש שנים תזרע שדך, ובשנה השביעית שבת שבתון", החקלאי מסביר לילדים כי במהלך שש שנים עובדים את האדמה כרגיל, תוך הדגשת פעולות החרישה, הזריעה והקצירה שנלמדו, ובשנה השביעית שומטים - עוזבים את האדמה ולא עובדים בה.

ב. פעילות תנועתית – עבודה בשדה ושביטה.

1. נחלק את הילדים לקבוצות, כל קבוצה מציגה פעולה חקלאית (חרישה, זריעה, השקיה, קטיפה).
2. שאר הילדים מכריזים את המעבר בין השנים: שנה ראשונה... שנה שנייה....
3. בשנה השביעית – עוצרים, הילדים חוזרים למקום.
4. ילדים אחרים ממשיכים את הפעילות בתפקיד החקלאי, וכך חוזרים על המחזור עד שכל הילדים השתתפו.

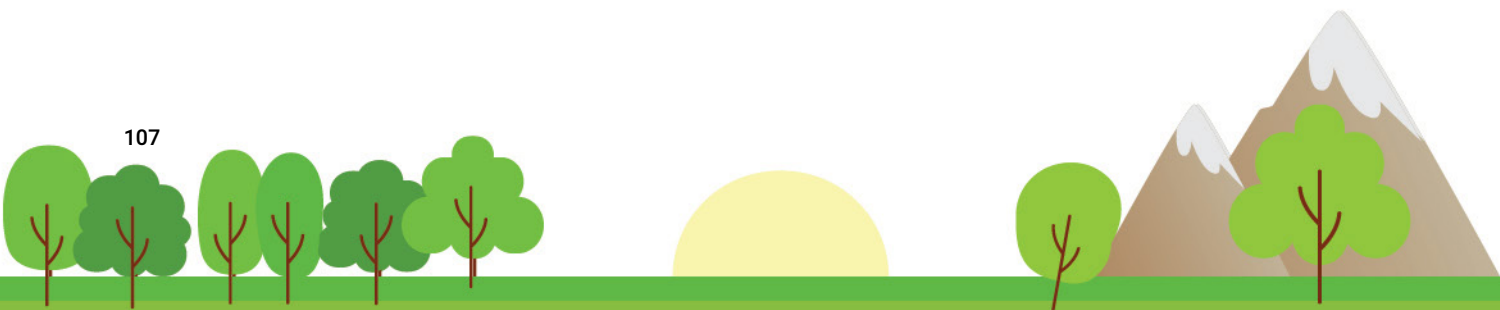
ג. כתיבה וקריאה

לאחר הפעילות, כל ילד מקבל דף כתיבה.
"דמיינו שאתם החקלאי בשנה השביעית – איך אתם מרגישים כשאתם צריכים לעצור? מה אתם חושבים על האדמה ועל הפירות? כתבו מכתב קצר מהלב לחקלאי" הילדים מקריאים בקצרה את כתיבתם.

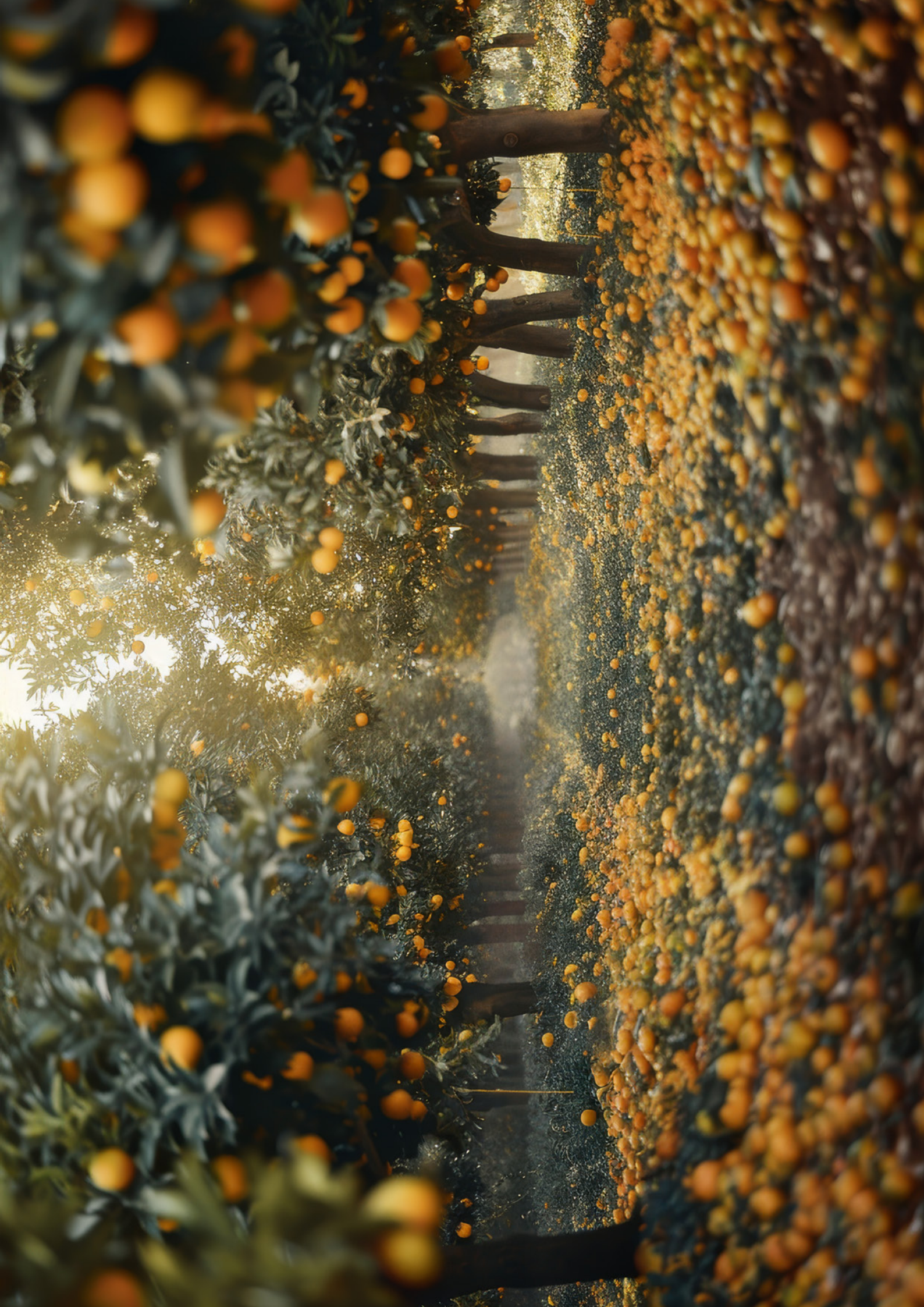
ד. הרחבה לבוגרים

דיון

על החקלאי שמחובר מאד לאדמה שלו וליבול והוא צריך להפסיק לעבוד בשדה בשנה השביעית מתמודד עם אתגר של עצירה וקבלה ולכן מכנים אותו "גיבור כח" שהוא מתגבר ושומר על מצוות ד'.

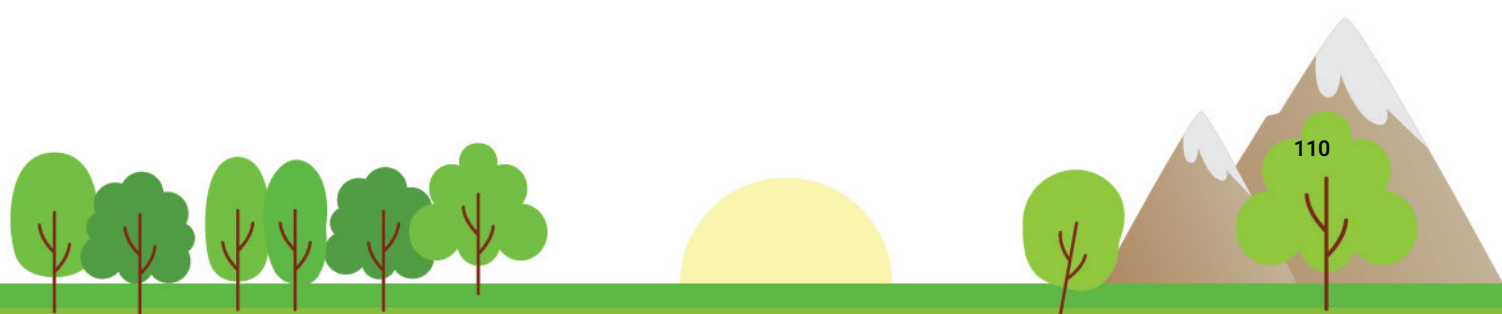
רשימת ציוד לתוכנית החינוכית: "בין הרים ושבילים"

שבוע א':

- צבעים, טושים, דבק
- מדבקות קטנות/ לבבות
- מטמון קטן- (קופסה)
- מצפן
- מקלות ארטיק

שבוע ב':

- 2 גלילי נייר טואלט לכל ילד.
- צבעים, דבק, מדבקות, טושים לקישוט המשקפת.
- תמונה של הדמות המלווה
- חוט לכל משקפת להנחה על הצוואר.
- מלח יבש 3+ תבניות אלומיניום מרובעות
- חומרים ליצירה: חומרים ממוחזרים (קופסאות, קרטון, נייר, חומרים טבעיים – עלים, ענפים, חצץ)
- כדור
- דפים צבעים מדבקות

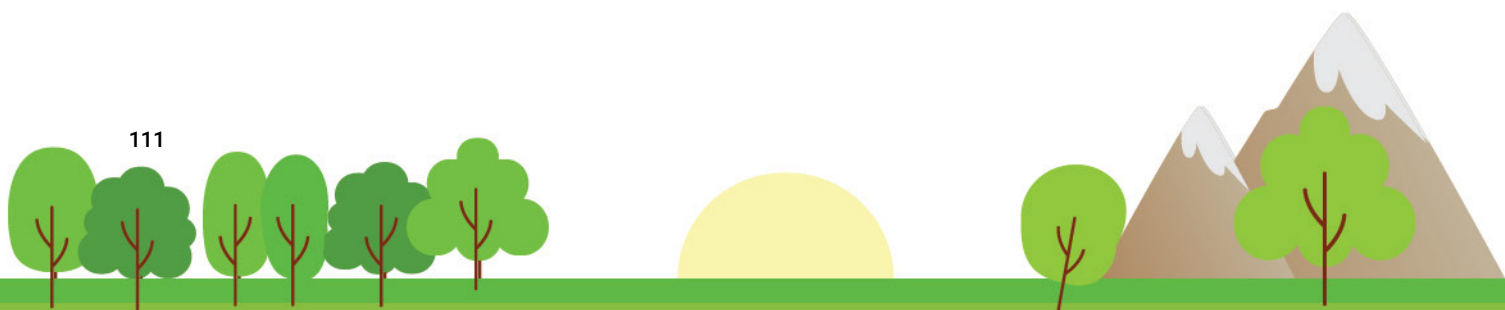

שבוע ג'

- אבנים (אבני משחק / קוביות).
- סלסילות, קופסאות, פירות וירקות משחק
- מטפחות / כובעים לתפקידים
- בריסטול 4-5 (A3)
- דמויות בובות, מכוניות קטנות או קוביות משחק
- קרטון, מדבקות, צבעים וטושים

שבוע ד'

- 2 פרחים חיים בצבע לבן עם גבעול
- צבעי מאכל ב3 צבעים שונים (כמה טיפות)
- 3 כוסות לניסוי
- קערה גדולה, קמח, שמרים, סוכר, שמן, מים, מלח
- כוסות וכפות למדידה
- מדבקות או דפי "סדר הפרשת חלה"
- מפות שולחן, ניירות לניקיון, מגשים להתפחה
- סלסילות קטנות לאיסוף פירות
- חוט אדום לכל ילד

בין הרים ושבילים

